

A photograph of two young boys playing soccer on a green field. The boy in the foreground is wearing a white and maroon jersey and white shorts, running towards the left. The boy behind him is wearing a black jersey and grey shorts. The background is a blurred green field with other people in the distance.

SPORT- EN
ACCOMMODATIEVISIE
2020-2030
GEMEENTE ZUIDPLAS

5 MAART 2020

Auteurs

Dick Leijen
Maurice Tepperik

Project

Actualisatie sport- en accommodatievisie Zuidplas

Betreft

Sport- en accommodatievisie Zuidplas

Ons kenmerk

200038/001417/MT/MK

Datum

5 maart 2020

Corsa

A20.000238

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

SAMENVATTING 1

1 EEN NIEUWE SPORT- EN ACCOMMODATIEVISIE 4

1.1 De aanleiding 4

1.2 De aanpak 4

1.3 Leeswijzer 4

2 ANALYSE HUIDIGE SITUATIE 5

2.1 Inleiding 5

2.2 Sport en bewegen in Zuidplas 5

2.3 Inwoners en behoefte 7

2.4 De verenigingen en hun leden 11

2.5 Trends en ontwikkelingen 12

2.6 Binnensport 17

2.7 Buitensport 23

2.8 Conclusies en aanbevelingen 26

3 DE SPORTAMBITIES VAN ZUIDPLAS 29

3.1 Inleiding 29

3.2 Ambitie 1: In Zuidplas kan iedereen mee doen 29

3.3 Ambitie 2: In Zuidplas werken we zoveel mogelijk samen 30

3.4 Ambitie 3: In Zuidplas heeft de jeugd de toekomst 30

3.5 Ambitie 4: In Zuidplas kun je overal sporten in alle dorpen 31

3.6 Van ambities naar meetbare doelen 31

4 DE AANPAK OP HOOFDLIJNEN 32

4.1 Inleiding 32

4.2 Software 32

4.3 Hardware, de uitgangspunten 35

4.4 Het accommodatieplan 37

4.4.1 Gemeentebrede voorzieningen en accommodaties 37

4.4.2 Ontwikkelingen per dorp 39

5 FINANCIËN 42

5.1	Inleiding	42
5.2	Financiële impact software	42
5.3	Financiële impact hardware	42
BIJLAGE 1: GEZONDHEIDSMONITOR		45
BIJLAGE 2: SPREIDINGSKAART ACCOMMODATIES		46
BIJLAGE 3: BEHEERPLAN SPORTVELDEN ZUIDPLAS		48
BIJLAGE 4: SPELREGELS JEUGDFONDS SPORT EN CULTUUR		49

VOORWOORD

ZUIDPLAS, SPORTIEF EN GEZOND IN BEWEGING

Elk dorp heeft voorzieningen nodig. Basisvoorzieningen zijn sport, onderwijs, gezondheid, welzijn en cultuur. Het is een bekend gegeven dat sporten goed is voor de verbinding tussen mensen, jong en oud, met of zonder beperking en voor de gezondheid.

Het is daarom van groot belang dat de gemeente Zuidplas, die zelf ook volop in beweging is, ruimte biedt voor iedereen om in verenigingsverband of individueel te kunnen sporten

De laatste sportvisie dateert uit 2011. Hoog tijd dus voor een nieuwe visie die recht doet aan de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van sport in onze gemeente.

Dat konden en wilden we als gemeente Zuidplas niet alleen, daar hadden we onze sportverenigingen heel hard voor nodig. We hebben daarom in de afgelopen tijd veel overleg gehad met veel van onze verenigingen. Deze clubs met hun talloze vrijwilligers zijn onmisbare basisspelers in onze sportieve infrastructuur. Een andere belangrijke speler in het veld is de Sportstichting Zuidplas. Ook zij hebben een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van deze visie. En ook de besturen van Op Moer en Swanla hebben zich als waardevolle teamspelers opgesteld in het proces.

Tenslotte heeft de Adviesraad sociaal domein het team waardevol geadviseerd.

Ik dank ook de Hospitality Group voor hun rol bij de totstandkoming van deze sport- en accommodatievisie.

Ik ben blij met en trots op deze visie in het belang van onze inwoners die willen sporten en bewegen. Een document waarin we beschrijven wat onze visie is en wat we nodig denken te hebben in de vorm van de “software” en de “hardware” om onze visie om te zetten in inclusief, duurzaam en toekomstbestendig sportbeleid.

Jan Verbeek

Wethouder sport

SAMENVATTING

Zuidplas beschikt over een goede infrastructuur voor sport en bewegen. Veel inwoners zijn lid van een vereniging en er is een fijnmazig aanbod van binnen- en buitensportaccommodaties. Er is sprake van een traditionele sport- en verenigingscultuur met verenigingen die sterk verankerd zijn in de samenleving. Toch is er ook werk aan de winkel in Zuidplas. Er zijn veranderingen nodig om deze infrastructuur toekomstbestendig te maken en/of te houden. Die veranderingen zijn nodig omdat:

- De sportdeelname onder de jongste jeugd iets achter blijft.
- Het ongeorganiseerd sporten en bewegen achter blijft. Daar ligt ook een rol voor de gemeente. Met name op het gebied van de openbare ruimte en voorzieningen, waar de groei in sportdeelname landelijk gezien het hoogst is.
- Er op dit moment krapte is in de binnen- en buitensportaccommodaties. Door groei van Zuidplas staat de capaciteit van buitensport onder druk en is er tijdens verenigingsuren geen functionele binnensportruimte meer beschikbaar. Dit terwijl er overdag sprake is van veel leegstand en een lage bezetting van de accommodaties.
- Er weliswaar veel aanbod is, maar het gros (althans de binnensport) sterk verouderd is.
- De bevolking de komende jaren naar verwachting sterk gaat groeien. Dat gaat natuurlijk leiden tot een stevig groeiende vraag naar sport en bewegen.
- Naast de groei van Zuidplas ook de samenstelling van de bevolking zal veranderen:
  - Meer jeugd, dus dat versterkt de vraag/behoefte.
  - Veel meer senioren, waardoor de vraag/behoefte ook inhoudelijk zal wijzigen.
  - De leefstijlen zullen iets veranderen. Door mogelijke woningbouwontwikkelingen komt er waarschijnlijk een grote groep nieuwe inwoners naar Zuidplas, waar de volwassenen waarschijnlijk iets minder op hebben met het dorpse verenigingsleven en meer ongebonden willen sporten.

In dit rapport wordt een serie maatregelen beschreven om de sportinfrastructuur aan te passen aan deze ontwikkelingen. Die maatregelen zijn verdeeld naar software en hardware en ingebed in vier ambities.

De ambities voor Zuidplas zijn:

- 1. In Zuidplas kan iedereen meedoen**
- 2. In Zuidplas werken we zoveel mogelijk samen**
- 3. In Zuidplas heeft de jeugd de toekomst**
- 4. In Zuidplas kun je overal sporten in alle dorpen**

De ambities zijn vertaald naar de volgende doelen voor 2023:

- In 2023 is het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen minimaal op het niveau van het landelijk gemiddelde (o.b.v. cijfers RIVM);
- In 2023 is het aantal kinderen dat wekelijks voldoende sport, gestegen tot minimaal het regionale gemiddelde (o.b.v. cijfers GGD) en is het percentage lidmaatschappen van inwoners t/m 10 jaar gestegen tot minimaal het landelijk gemiddelde;
- In 2023 is 25% van de sportverenigingen in de gemeente Zuidplas een Open Club (o.b.v. de definitie van NOC*NSF);
- In 2023 kun je bij alle sportaanbieders (sociaal) veilig sporten en word je positief gestimuleerd (er zijn geen meldingen van grensoverschrijdend gedrag).
- Is er voldoende aanbod voor binnen- en buitensport, goed verdeeld over de dorpen. De normering van de sportbonden is hierbij het uitgangspunt.

Om de ambities waar te maken en doelen te realiseren, moet een aantal zaken worden opgepakt. De acties zijn onderverdeeld naar software (programma's en activiteiten) en hardware (accommodaties en openbare voorzieningen).

Met betrekking tot software wordt ingezet op:

- Stimulering van sport bij kinderen door kinderen vroegtijdig kennis te laten maken met sport en hen het plezier van sport en bewegen te laten ervaren. Dit door een vernieuwend aanbod dat aansluit bij de belevingswereld van kinderen en door een verbinding tussen sport en bewegen op school en het aanbod bij verenigingen of andere sportaanbieders.
- Versterken kwaliteit van bewegen (in het bewegingsonderwijs) door ondersteuning te geven aan scholen om meer en voor de jeugd aantrekkelijker aanbod mogelijk te maken. Hierdoor wordt motorische ontwikkeling versterkt en kan uitval preventief worden voorkomen.
- Jeugdfonds Sport en Bewegen om sporten financieel mogelijk te maken voor ieder kind. Door de regeling te handhaven is sport en bewegen voor meer kinderen mogelijk.
- Ondersteunen van verenigingen bij de ontwikkeling naar een 'Open Club'. Een open club die midden in de samenleving staat, samenwerkt met andere organisaties en continu in beweging is om de leden en potentiële leden te bedienen en stimuleren naar een gezonde leefstijl.
- Creëren van een veilig sportklimaat voor een sociale, veilige omgeving waarin iedereen zich thuis voelt en op eigen niveau kan sporten en bewegen.
- Het inrichten van een sportloket bij Sportstichting Zuidplas voor inwoners, verenigingen en overige organisaties die hulp en/of ondersteuning nodig hebben op het gebied van sport en bewegen.
- In samenwerking met Sportstichting Zuidplas oprichten van een sportadviesraad om de samenwerking tussen verenigingen verder te versterken, maar ook om een gezamenlijke vuist in het domein van sport en bewegen te kunnen maken.

Met betrekking tot hardware zijn in het rapport de volgende uitgangspunten gesteld voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur:

- Bouwen van (of ombouwen tot) functionele gym- en sportzalen.
- Renovatie/vernieuwbouw bestaande binnensportaccommodaties.
- Multifunctionele binnensportaccommodaties.
- Naar moderne en open sportparken.
- Versterken van de ongeorganiseerde sportmogelijkheden in de buitenruimte.
- Duurzaamheid centraal.

Op basis van deze uitgangspunten zijn adviezen en verbetervoorstellen per dorp en voor Zuidplas in totaliteit uitgewerkt. Het betreft op hoofdlijnen:

- Gemeentebreed een nieuwe zwemvoorziening, een nieuwe sporthal en aanpassingen in de openbare ruimte voor de ongeorganiseerde sporter.
- In Moerkapelle een uitbreiding van de voetbalaccommodatie en renovatie of nieuwbouw van het dorps huis/sporthal op Moer.
- In Moordrecht een ontwikkeling van sportpark 't Ambacht, aanpassingen aan de korfbalvelden en een renovatie of nieuwbouw van de sporthal.
- In Nieuwerkerk aan den IJssel aanpassingen aan de korfbalvelden, het vervangen van een bestaande gymzaal voor een multifunctionele zaal en optioneel het toevoegen van een extra sporthal of blaashal.
- In Zevenhuizen het verhuizen van de buitensportaccommodatie en het renoveren of nieuw bouwen van de binnensportaccommodatie.

De adviezen en verbetervoorstellen hebben vanzelfsprekend financiële gevolgen. Voor de software betekent dit een structurele bijdrage van €145.000,- per jaar, exclusief de bijdrage vanuit het jeugdfonds sport en cultuur.

UITGAVEN	Structureel
Sportstimulering	€ 65.000
Verenigingsondersteuning	€ 80.000
Totaal	€ 145.000

Met betrekking tot hardware leveren de adviezen en verbetervoorstellen op korte, middellange/ lange termijn een aantal investeringen op. Voor een deel kunnen de investeringen worden gedekt uit bestaande MJOP's van accommodaties of vanuit het huisvestingsplan onderwijs (t.b.v. binnensport) en reserveringen vanuit GREX die al in de begroting zijn opgenomen (t.b.v. buitensport). Ten aanzien van een nieuwe zwemvoorziening zijn ook enkele alternatieve scenario's denkbaar. Vanaf 2025 zijn de ontwikkelingen op dit moment nog niet zeker. De ontwikkeling van het Middengebied is hierin erg bepalend.

Samengevat levert dit een investeringsoverzicht op zoals u in het hoofdstuk financiën kunt raadplegen. Noemenswaardig is dat veel van de investeringen indicatief zijn. Nader onderzoek en bijbehorende keuzemogelijkheden met bijbehorende ramingen zijn nodig om tot een concrete investering te komen.

De adviezen en verbetervoorstellen zijn gebaseerd op diverse trends en ontwikkelingen, waaronder een bevolkingsprognose. Het College van B&W onderzoekt momenteel de haalbaarheid van diverse woningbouwplannen. De besluitvorming hiervan en de ontwikkeling van de bevolking hierop wordt nauwgezet gevolgd om vervolgens de daaruit vloeiende vraag/behoefte aan accommodaties te herijken en waar nodig te herzien. De looptijd van de sport –en accommodatievisie is 10 jaar. De aanbeveling is om het accommodatiebeleid op basis van de genoemde ontwikkelingen binnen deze looptijd te herzien.

1 EEN NIEUWE SPORT- EN ACCOMMODATIEVISIE

1.1 DE AANLEIDING

Sport en bewegen zijn bij uitstek geschikt om een rol te spelen in de maatschappelijke opgave van de gemeente. Zo draagt sporten en bewegen bij aan gezondheid van inwoners en versterkt het de leefbaarheid van buurten en dorpen. Maar men sport en beweegt toch vooral omdat het zo ontzettend leuk kan zijn. De kracht van sport en bewegen kan worden ingezet om Zuidplas leuker, gezelliger, vitaler en leefbaarder te maken.

De huidige sportvisie voor de gemeente Zuidplas dateert uit 2011. De gemeente ziet enkele ontwikkelingen op zich afkomen die om een nieuwe gemeentelijke visie op sport, bewegen en accommodaties vragen. Potentiële sporters gedragen zich steeds meer als ‘consument’ en steeds minder als ‘traditioneel verenigingslid’. Het is al jaren niet meer vanzelfsprekendheid dat leden van een vereniging zich inzetten voor die vereniging (als bestuurs- of kaderlid, als trainer, et cetera). Ook de wensen op het gebied van sport veranderen (meer afwisseling, minder verplichtend, minder vaste tijden). Daarbij verandert ook de samenstelling van de bevolking. Het aantal ouderen groeit en ook de vraag naar geschikte en toegankelijke accommodaties vanuit andere sectoren (zorg en gezondheid, sociaal domein) zal toenemen. En ‘last but not least’ geldt dat de gemeente in aantal inwoners groeit en de komende jaren naar alle waarschijnlijkheid nog stevig zal doorgroeien. Er worden in alle dorpen nieuwe huizen gebouwd, wat inmiddels zijn gevolgen heeft voor de behoefte aan sportaccommodaties. In de toekomst zal die behoefte nog verder doorgroeien.

1.2 DE AANPAK

De gemeente Zuidplas heeft daarom het initiatief genomen om een nieuwe sport- en accommodatievisie 2020-2030 op te stellen. Dat project is in het najaar van 2018 gestart. Dit is het eindrapport van dat project. Het rapport is tot stand gekomen door middel van een grondig en interactief proces, waaraan veel verschillende organisaties en verenigingen een bijdrage hebben geleverd. Er is gebruikt gemaakt van verschillende methoden om input en informatie te verzamelen. Voorbeelden daarvan zijn:

- Bijeenkomsten met sportverenigingen en sportaanbieders
- Enquête onder binnen- en buitensportverenigingen
- Inwonerspanel met deelname van 400 inwoners
- Adviesvraag aan Adviesraad Sociaal Domein
- Adviesvraag aan Jongerenraad
- Individuele gesprekken met exploitanten
- Individuele gesprekken met enkele sportverenigingen

Alle input is verwerkt tot een concepteindrapport. Dat conceptrapport is eind januari 2020 en op 3 februari besproken met exploitanten en met de verenigingen. De reacties zijn vervolgens verwerkt waarna het concept nogmaals op 19 februari is voorgelegd aan verenigingen. Daarna is dit eindrapport uitgebracht.

1.3 LEESWIJZER

Dit rapport is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 treft u een analyse aan van de huidige situatie en van de ontwikkelingen binnen de wereld van sport en bewegen en de gemeente Zuidplas. De analyse is in hoofdstuk 3 vertaald naar een viertal ambities die de kapstok vormen voor het beleid in de komende jaren. De ambities zijn in hoofdstuk 4 vertaald naar concrete doelen en sluiten aan bij de ambities uit het Nationaal Sportakkoord. Per ambitie is in hoofdstuk 4 de aanpak op hoofdlijnen uitgewerkt. In hoofdstuk 5 eindigen we het rapport door de financiële consequenties van het beleid op hoofdlijnen te beschrijven.

2 ANALYSE HUIDIGE SITUATIE

2.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk is de huidige situatie in Zuidplas geanalyseerd en kijken we vooruit naar trends en ontwikkelingen die op ons af komen. We starten met het in kaart brengen van het huidige sport- en beweeggedrag van inwoners in Zuidplas. Daarna gaan we achtereenvolgens in op de inwoners en de behoefte aan sport en bewegen, de trends en ontwikkelingen, het aanbod van binnensportaccommodaties (inclusief de beide zwembaden) en het aanbod van buitensportaccommodaties. We sluiten het hoofdstuk af met een bondige samenvatting van de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

2.2 SPORT EN BEWEGEN IN ZUIDPLAS

SPORTEN EN BEWEGEN

De sport- en beweegdeelname in Zuidplas is lager dan landelijk gemiddeld. Het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen is in Zuidplas 48%. Landelijk ligt dat percentage op 51,7%. De beweegrichtlijnen zijn vastgesteld en onderbouwd door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en zijn als volgt samen te vatten:

- Jeugd 4-18 jaar: 1 uur per dag matig intensief bewegen en 3x per week spier- en botversterkende activiteiten.
- Volwassenen en ouderen: 2,5 uur per week matig intensief bewegen en 2x per week spier- en botversterkende activiteiten.

Er zijn verschillen in de sport- en beweegdeelname tussen de dorpen van Zuidplas, maar géén van de vier dorpen haalt het niveau van het landelijke gemiddelde. Ten opzichte van de GGD-regio (Hollands Midden) blijft het percentage zelfs nog verder achter. Zie tabel 1 voor het overzicht.

Plaats/Regio	% Inwoners voldoet aan beweegrichtlijnen	% Wekelijks sporten
Moerkapelle	51	51
Moordrecht	49	49
Nieuwerkerk a.d. IJssel	47	52
Zevenhuizen	47	51
Zuidplas totaal	48	52
Nederland	51,7	51,3
GGD-regio Hollands Midden	53,7	53,6

Tabel 1: Percentage inwoners dat voldoet aan beweegrichtlijnen en wekelijks sport (bron: sportopdekaart.nl)

In tabel 1 valt ook het percentage wekelijks sporten af te lezen. Hieruit blijkt dat het percentage inwoners dat wekelijks sport in Zuidplas hoger ligt dan landelijk gemiddeld. Wel blijft dit percentage enigszins achter op het gemiddelde in de GGD-regio Hollands Midden.

LIDMAATSCHAP SPORTVERENIGINGEN

Wanneer we inzoomen op de sportdeelname in Zuidplas in termen van lidmaatschappen van bij NOC*NSF aangesloten verenigingen, zien we dat dit in Zuidplas aanzienlijk hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Met uitzondering van de leeftijdscategorie 0-10-jarigen ligt het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging duidelijk hoger dan landelijk gemiddeld. Kijkend naar de grootste takken van sport, zien we dat er in Zuidplas meer dan gemiddeld aan gymnastiek, golf, korfbal, tennis, volleybal en zwemmen wordt gedaan.

In tabel 2 is het percentage inwoners van Zuidplas dat lid is van een sportvereniging (uitgesplitst naar leeftijdsgroepen en naar enkele sporten) weergegeven en vergeleken met landelijke cijfers (Bron: Sport op de Kaart).

	Zuidplas	Nederland
Alle leeftijden	27,9%	25,0%
0 tot 10-jarigen	22,4%	23,0%
10 tot 25-jarigen	48,5%	45,0%
25 tot 45-jarigen	24,5%	22,0%
45 tot 65-jarigen	24,1%	22,0%
65 jaar en ouder	20,7%	17,0%
Atletiek	0,4%	0,8%
Golf	3,0%	2,1%
Gymnastiek	2,0%	1,6%
Hockey	1,4%	1,5%
Korfbal*	1,0%	0,4%
Tennis	3,3%	3,1%
Voetbal	6,6%	7,0%
Volleybal	1,0%	0,7%
Zwemmen	1,1%	0,8%

Tabel 2: Percentage inwoners dat lid is van een bij NOC*NSF aangesloten sportbond (bron: sportopdekaart.nl)
*gebaseerd op aantallen KNKV

PREVENTIEAKKOORD EN GEZONDHEIDSMONITOR

Naast het Nationaal Sportakkoord kent de nieuwe sport- en accommodatievisie een belangrijke verbinding met het Nationaal Preventieakkoord. Door de Rijksoverheid wordt in de ontwikkeling van lokale preventieakkoorden nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de verbinding met het lokale sportakkoord. Thema's als overgewicht, roken en alcoholgebruik komen in het preventieakkoord nadrukkelijk terug en hebben in meer of mindere mate overlap met de visie op sport en accommodaties. Zo wordt in het preventieakkoord aandacht gevraagd voor kwetsbare doelgroepen en de verbinding van publieke gezondheid met het sociale en fysieke domein.

Om de huidige gezondheid van inwoners in kaart te brengen, wordt iedere 4 jaar uitgevoerd door alle GGD's de gezondheidsmonitor uitgevoerd. Daarnaast voert de regionale GGD (Hollands Midden) jaarlijks onderzoek uit door middel van de JGZ monitoringsrapportage (monitor jeugdgezondheidszorg). Uit deze onderzoeken komt het volgende naar voren:

- De inwoners van de gemeente Zuidplas ervaren de eigen gezondheid beter dan landelijk gemiddeld.
- Het aantal kinderen dat wekelijks sport blijft iets achter op dat van de GGD-regio.
- Het aantal kinderen met gezond gewicht in Zuidplas is gelijk aan dat van de regio.

Voor meer informatie verwijzen we graag naar de bijlage (bijlage 1: gezondheidsmonitor)

SAMENGEVAT

Uit de analyse van het huidige sport en bewegen in Zuidplas komen de volgende conclusies naar voren:

- De sportdeelname (georganiseerd en ongeorganiseerd) is in totaliteit lager dan te doen gebruikelijk.
- Het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging ligt hoger dan landelijk gemiddeld.
- De lidmaatschappen aan verenigingen liggen in de categorie 0-10-jarigen iets lager dan landelijk gemiddeld.
- De eigen gezondheid wordt door de inwoners in Zuidplas beter beoordeeld dan landelijk gemiddeld.

Het is opvallend dat ondanks het hoge percentage inwoners dat lid is van een sportverenigingen, minder inwoners voldoen aan de richtlijnen voor voldoende sport en bewegen. Dit lijkt erop te wijzen dat vooral het ongeorganiseerd sporten achter blijft in Zuidplas.

Voor de komende jaren ligt de uitdaging in het verhogen van het aantal inwoners dat voldoende sport en/of beweegt. Dit kan voornamelijk gerealiseerd worden door in te zetten op:

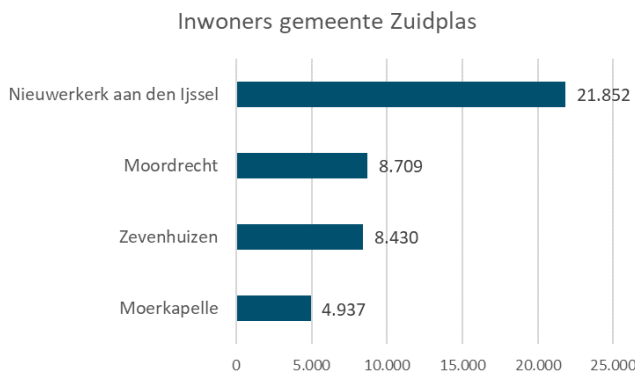
- Vergroten van het aantal lidmaatschappen bij sportverenigingen in de categorie 0-10-jarigen.
- Groei van het aantal inwoners dat ongeorganiseerd sport of beweegt.

De wijze waarop deze ambities kunnen worden gerealiseerd, staat beschreven in hoofdstuk 4.

2.3 INWONERS EN BEHOEFTE

INWONERSSAMENSTELLING VAN DE DORPEN

In totaal wonen er in 2019 zo'n 44.000 inwoners in Zuidplas, als volgt verdeeld over de 4 dorpen.

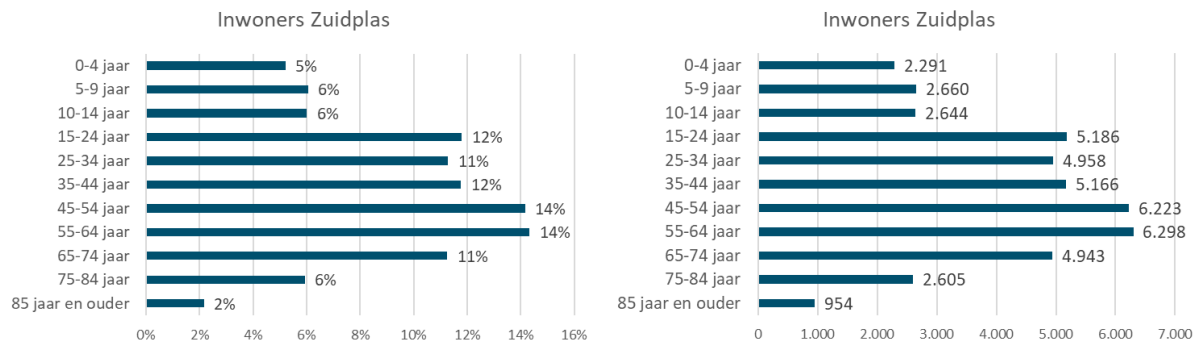
Grafiek 1: Aantal inwoners gemeente Zuidplas per dorp (bron: gemeente Zuidplas)

Hoewel ze tot één gemeente behoren, kennen de verschillende dorpen nadrukkelijk een eigen karakter en identiteit.

In de volgende grafieken zijn de inwoners uitgesplitst naar leeftijd. Hieruit valt af te lezen dat de grootste groepen inwoners tot de categorie 45-54 jaar en 55-64 jaar behoren. Het aandeel inwoners tot en met 14 jaar is 17% en het aandeel ouderen van 65 jaar en ouder is 19%.

Procentueel

Aantallen

Grafieken 2 en 3: Aantallen en percentage inwoners gemeente Zuidplas per leeftijdscategorie (bron: gemeente Zuidplas)

De samenstelling van de vier dorpen naar leeftijden verschilt nauwelijks van de samenstelling van Zuidplas als geheel. De enige uitzonderingen hierop zijn:

- Het aandeel ouderen ligt in Nieuwerkerk aan den IJssel iets boven het gemiddeld van Zuidplas.
- Moerkapelle heeft met 22% een grootste aandeel jeugdigen tot en met 14 jaar. In Zuidplas ligt het gemiddeld op 17%.

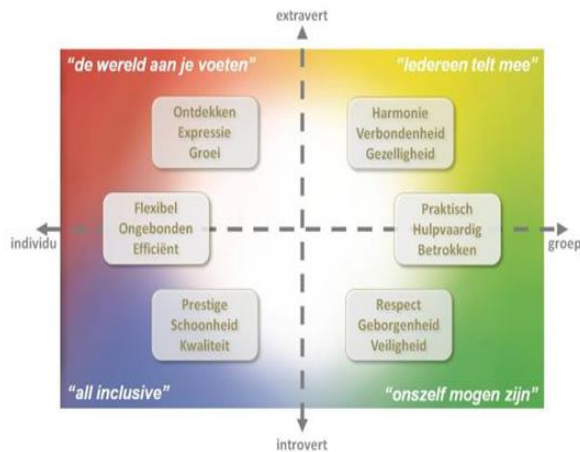
Over het algemeen is de sportdeelname van jeugd en jongeren in Nederland hoger dan die van ouderen. De jeugd weet doorgaans de weg naar het sportaanbod, waaronder het aanbod van sportverenigingen, goed te vinden. Voor de groep ouderen ligt dat gemiddelde aanzienlijk lager en moeten in veel gevallen drempels worden verlaagd om ze aan het sporten en/of bewegen te krijgen en te houden.

DE LEEFSTIJLEN

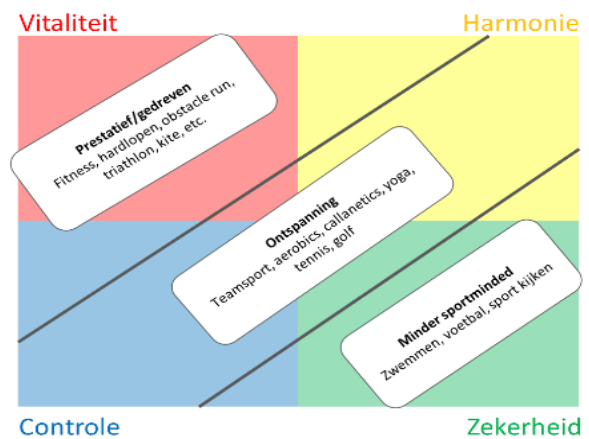
Niet alleen leeftijden van inwoners zijn interessant voor het sport- en accommodatiebeleid, maar zeker ook leefstijlen van inwoners. Mensen verschillen in de waarden en behoeften die ze hebben. Zo kiest de één voor een rustige woonomgeving buiten het centrum van de stad, terwijl de ander het liefst midden in de dynamische binnenstad woont. Voor de één is het belangrijk dat burens elkaar goed kennen en is de buurtbarbecue het hoogtepunt van het jaar, terwijl de ander dit vooral probeert te vermijden.

Dit verschil in leefstijlen heeft ook een grote invloed op de behoefte aan en het gebruik van (sport)accommodaties. Binnen sommige leefstijlen is sporten en bewegen vanzelfsprekend en weet men de weg naar de verenigingen en de accommodaties goed te vinden. Binnen andere leefstijlen is dat veel minder het geval en is stimulering meer op zijn plaats.

Ook het type sport dat men beoefent en de wensen op het gebied van sport en bewegen verschillen sterk per leefstijl. In figuur 1 is de indeling naar leefstijlen van het onderzoeksbureau Marketresponse weergegeven. Het bureau deelt Nederlanders in op basis van 2 assen. Horizontaal onderscheidt het model individueel versus groepgeoriënteerde waarden en verticaal introvert versus extravert. Hierdoor ontstaan er vier kwadranten, die elk een kleur hebben gekregen. Voor ieder individu geldt dat één van de kleuren het meest bij je past en daarmee dominant is. Voor dorpen geldt vaak dat twee leefstijlen de meerderheid vormen.

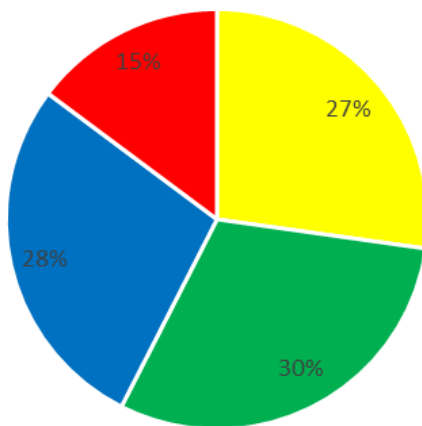
Figuur 1: Leefstijlen (MarketResponse)

Figuur 2: Leefstijlen vertaald naar voorkeuren van sport en bewegen (MarketResponse, www.leefstijlvinder.nl)

Per leefstijl verschillen de voorkeuren voor sport en bewegen. De rechterkant van het model (groene en gele leefstijlen) vertegenwoordigt inwoners die waarde hechten aan het sociale karakter van sport. Men beoefent vaker traditionele takken van sport en de harmonie en interactie met anderen is voor deze groep van groot belang. Aan de linkerkant van het kwadrant vinden we de individuele en vaker ook ongebonden sporter. Hier komt het vaker voor dat persoonlijke ontwikkeling, presteren en een doel stellen belangrijk worden gevonden. Voor inwoners met een groene leefstijl is sport en bewegen over het algemeen veel minder van belang. Ze zien minder vaak het nut en noodzaak ervan en moeten vaker gestimuleerd worden om in beweging te komen, zie figuur 2.

In de volgende grafiek is de samenstelling van de bevolking van Zuidplas naar leefstijlen weergegeven.

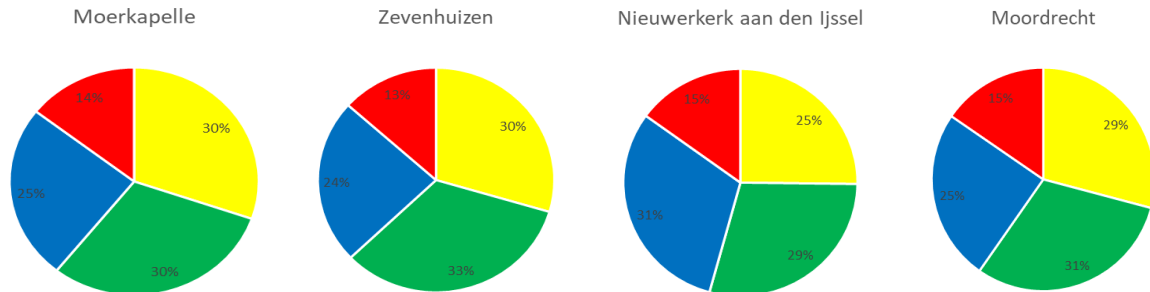

Grafiek 4: Verdeling leefstijlen in de gemeente Zuidplas (Hospitality Group)

Kijkend naar de leefstijlen in de gemeente Zuidplas, valt op dat het grootste deel van de inwoners sterk groepgeoriënteerd is (gele en groene leefstijl). De grootste groep inwoners heeft een groene leefstijl. Voor deze groep is sport en bewegen niet altijd even vanzelfsprekend. De rode leefstijl komt relatief gezien het minst vaak voor.

In de volgende grafieken zijn de verschillen tussen de dorpen in de gemeente Zuidplas weergegeven. De verschillen tussen de vier dorpen zijn niet groot. In alle gevallen kun je stellen dat inwoners vaker op zoek zijn naar harmonie en zekerheid en over het algemeen meer introvert gericht zijn.

Over Nieuwerkerk aan den IJssel zou je kunnen zeggen dat de verhouding tussen individueel en groepgeoriënteerd het meest in balans is. Daar zul je naar verwachting relatief gezien meer individuele en ongebonden sporters zien.

Grafieken 5 t/m 8: Verdeling leefstijlen in de dorpen van de gemeente Zuidplas (Hospitality Group)

Concreet heeft de samenstelling van de dorpen naar leefstijlen de volgende effecten op de huidige en toekomstige vraag/behoefte aan sport en bewegen in het algemeen en aan accommodaties in het bijzonder:

- In elk van de dorpen is de behoefte aan sporten in verenigingsverband groot. Dat is al gebleken uit het percentage inwoners dat lid is van verenigingen, maar wordt nog eens onderstreept door de samenstelling naar leefstijlen. Bovendien geldt dat een groot deel van de sporters ook grote waarde hecht aan sporten in het eigen dorp.
- Ook in de toekomst mag worden verwacht dat de sportverenigingen in de verschillende dorpen grote aantrekkingskracht blijven uitoefenen op de inwoners. Verwacht mag worden dat de groene en gele leefstijlen de meest voorkomende blijven in de dorpen. Juist die inwoners sporten bij voorkeur in groeps- en verenigingsverband. Een daling van het aantal leden mag dus redelijkerwijs niet worden verwacht. Sterker nog, door de groei van het aantal inwoners (zie volgende paragraaf) mag een stijging worden verwacht.
- Bovenstaande neemt niet weg dat gemeentebreed 43% van de inwoners een rode of blauwe leefstijl heeft. Binnen die leefstijlen is het animo voor sporten in verenigingsverband minder en zien we een hogere deelname aan individuele en ongeorganiseerde sporten. Deze inwoners vinden hun weg doorgaans naar het commerciële aanbod (sportscholen) of de buitenruimte. In de sport- en accommodatievisie kan aan de behoeftes van deze groep inwoners tegemoet worden gekomen door de sportparken een bredere functie te geven en/of de mogelijkheden voor bewegen in de openbare ruimte te versterken. Deze behoefte is relatief en absoluut het grootst in Nieuwerkerk aan de IJssel.

GROEI BEVOLKING VERWACHT

Belangrijk in het kader van voldoende sportaanbod is de te verwachten bevolkingsgroei in de gemeente Zuidplas. Het aantal woningen dat op dit moment en de komende jaren gerealiseerd gaat worden is aanzienlijk. De prognose in deze sportvisie zijn gebaseerd op de woningbouwprogrammering 2020 tot eind 2024. Hiervoor is gekozen omdat de woningbouwaantallen voor deze periode redelijk 'hard' zijn. In de genoemde periode worden er ruim 2400 woningen gebouwd verdeeld over onze dorpen.

Momenteel worden in Zuidplas, met betrekking tot woningbouw, voor enkele grote locaties haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd. Het betreft onder andere Nieuwerkerk Noord en Moerkapelle Zuid. Daarnaast werkt Zuidplas aan een ontwikkelvisie voor het Middengebied. De uitkomsten van deze haalbaarheidsonderzoeken en studies kunnen leiden tot een uitbreiding van het woningbouwprogramma na 2024. Voorgesteld wordt dan ook om deze sportvisie (met name het deel accommodatiebeleid) en de bijbehorende behoefteprognoses op gezette tijden tegen het licht te houden en waar nodig aan te passen.

In het oog springend is uiteraard de gehele ontwikkeling van het Middengebied. De ontwikkeling van de Zuidplaspolder biedt een unieke kans om een aantrekkelijk woonmilieu voor een diverse doelgroep te creëren. Dichtbij de voorzieningen van grote steden en tegelijk dicht bij het Groene hart van Holland. Goed bereikbaar, duurzaam, te midden van groen en water. Niet voor niets wordt deze ontwikkeling de grootste in de zuidelijke randstad genoemd en kan veel impact hebben voor de schaalgrootte van Zuidplas. In het kader van de sportvisie gaan we in eerste instantie uit van de programmering van woningbouwaantallen tot eind 2024. Binnen de haalbaarheidsstudies zoals genoemd in deze sportvisie wordt ook de ontwikkeling van het middengebied meegenomen in de afwegingen.

SAMENGEVAT

Uit de analyse van de huidige en toekomstige vraag/behoefte komen de volgende conclusies naar boven:

- 57% van de inwoners hecht aan meer traditionele vormen van (team)sporten in verenigingsverband (groene en gele leefstijl). In de kleinere dorpen ligt dat percentage nog hoger. Het relatief hoge aandeel inwoners dat op dit moment lid is van een vereniging is dan ook niet verwonderlijk.
- Zuidplas zal de komende jaren gaan veranderen:
  - Het aantal inwoners stijgt en daarmee ook de vraag/behoefte aan sporten en bewegen.
  - De samenstelling van de bevolking naar leeftijdsklassen verandert:
    - De groep jeugd en jongeren neemt in absolute aantallen toe.
    - De groep ouderen neemt in absolute aantallen sterk toe.
    - De samenstelling van de bevolking naar leefstijlen zal waarschijnlijk veranderen (vanwege de nieuwe woningen in de gehele gemeente in het algemeen en de ontwikkeling van het middengebied in het bijzonder).

De conclusies hebben de volgende consequenties met betrekking tot sport en bewegen in Zuidplas:

- De behoefte aan sport en bewegen zal over de volle breedte (georganiseerd en ongeorganiseerd) toenemen. Daarbij geldt:
  - De stijging van het aantal kinderen (de grootverbruikers van de verenigingssport) versterkt de te verwachten stijging van de ledenaantallen van de verenigingen.
  - De stijging van het aantal jeugdigen zal leiden tot een grotere druk op bewegen in de buitenruimte en moet leiden tot een aangepast aanbod van verenigingen.
  - De stijging van het aantal senioren leidt tot een behoefte aan aangepast aanbod binnen verenigingen, bewegen in de buitenruimte, etc.
  - De behoefte aan ongeorganiseerd sporten, ook in de buitenruimte, zal naar verwachting nog sterker toenemen vanwege de veranderende samenstelling naar leefstijlen.

Wat dit concreet betekent voor de gemeente en de afzonderlijke dorpen is neergelegd in hoofdstuk 4. De sport- en accommodatievisie geeft richting aan de koers voor de periode 2020 - 2030. Zeker met het oog op de verwachte groei van Zuidplas en het effect op de vraag/behoefte is aan te bevelen om de concrete uitvoeringsplannen met betrekking tot de accommodaties tussentijds te beoordelen en waar nodig te herzien.

2.4 DE VERENIGINGEN EN HUN LEDEN

Om tot de nieuwe sport- en accommodatievisie te komen, zijn de sportverenigingen en organisaties in en rondom het speelveld van sport en bewegen gevraagd naar hun wensen en eisen op het gebied van sport- en accommodatiebeleid. De verenigingen hebben de volgende onderwerpen ingebracht:

SPORT EN BEWEGEN

- Een groot deel van de sportverenigingen is zich bewust van de rol die het speelt in de samenleving. Sportverenigingen benoemen dat en spreken uit in de nabije toekomst een grote(re) rol in het sociale domein te willen en kunnen vervullen. Een aanbod voor kwetsbare inwoners en/of de steeds ouder wordende inwoner is daarbij een veelgehoord voorbeeld.

- Om deze rol goed in te vullen – maar ook om als vereniging vitaal te blijven – zijn verenigingen op zoek naar samenwerking.
- Allereerst is samenwerking onderling tussen verenigingen benoemd, maar ook domeinoverstijgende samenwerking met instanties en organisatie in de zorg, welzijn en met name het onderwijs worden als kansrijk gezien.
- Om de sport in Zuidplas verder te stimuleren, is een roep om meer promotie en zichtbaarheid van het bestaande aanbod hoorbaar. Verenigingen zien graag meer mogelijkheden om het aanbod goed in beeld te krijgen bij potentiële nieuwe leden. Ook zien verenigingen, maar ook andere aanbieders, kansen om het aanbod in Zuidplas te vernieuwen zodat ook de jeugd de weg naar de vereniging weet te vinden.
- Voor verenigingen en overige aanbieders is het niet altijd duidelijk waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning. Er zijn in Zuidplas meerdere organisaties die zich inzetten voor sport en bewegen en die op één of andere manier betrokken zijn. Daarnaast geven verenigingen aan graag actief ondersteund te worden op verschillende thema's zoals ledenbehoud en/of groei, vrijwilligersbeleid, professionalisering en/of versterking van (bestuurlijk en technisch) kader en het aanvragen van subsidies en/of fondsen. Ten slotte speelt het creëren van een veilig sportklimaat een steeds grotere rol voor verenigingen en andere sportaanbieders. Het thema is maatschappelijk actueel en verenigingen zijn op zoek naar mogelijkheden om het sportklimaat voor eigen leden te verbeteren.
- Voor een aantal verenigingen (tennis, korfbal, volleybal, rolschaats) is het thema topsport een belangrijke peiler voor het toekomstige sport- en accommodatiebeleid. Verenigingen geloven in de aantrekkingskracht van topsport voor de breedtesport (aantrekken nieuwe leden), maar ook voor het versterken van de onderlinge samenhang en trots in het dorp.

ACCOMMODATIES

De verenigingen zien nadrukkelijk kansen door de groei van het aantal inwoners van Zuidplas. Mede vanwege deze groei hebben de verenigingen de volgende punten naar voren gebracht:

- Verenigingen ervaren een capaciteitsprobleem met betrekking tot binnensportaccommodaties. In de voor de vereniging acceptabele uren is er te weinig ruimte beschikbaar. Dit probleem is in de wintermaanden nog groter aangezien sporten als hockey en korfbal in die maanden juist binnen plaatsvinden. Verenigingen kijken in enkele gevallen uit naar accommodaties van commerciële aanbieders of zien zich genoodzaakt aanbod accommodaties buiten de gemeentegrenzen te zoeken. Binnensportverenigingen wijzen bij het capaciteitsprobleem ook naar de functioneel beperkte gym- en sportzalen. De afmetingen van deze kleinere accommodaties maken ze minder of niet geschikt voor een groot deel van de verenigingen, zoals de korfbal-, hockey -en gymnastiekvereniging in Nieuwerkerk.
- Naast het capaciteitsprobleem komt bij met name de verenigingen in Nieuwerkerk aan den IJssel het ontbreken van een 'thuisgevoel' aan bod. De verenigingen zijn genoodzaakt trainingen en wedstrijden in verschillende accommodaties in Zuidplas te organiseren. Het is niet mogelijk op alles te clusteren in één centrale accommodatie, waardoor binding tussen leden lastig blijkt.
- Met betrekking tot de huidige accommodaties geven meerdere verenigingen en aanbieders aan dat de accommodaties verouderd zijn en niet meer voldoen aan huidige wensen en behoeften. De veiligheid in en om de accommodaties komt daarmee onder druk te staan. Ook is de bereikbaarheid en sociale veiligheid van en naar sportaccommodaties een belangrijk aandachtspunt voor verenigingen.

2.5 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

De wereld van sport en bewegen verandert continu. In het kader van de nieuwe sport- en accommodatievisie signaleren we een aantal belangrijke en relevante ontwikkelingen die mogelijk invloed hebben op de omvang van de behoefte of juist van invloed zijn op kwalitatieve aspecten van de toekomstige behoefte. Dat zijn bijvoorbeeld:

- De veranderende visie binnen het (primaire) onderwijs op bewegen en bewegingslessen.
- De functie van bewegen en sporten binnen het sociale domein.
- De veranderingen in het verenigingsleven.
- De veranderende voorkeuren van sporters.

BEWEGINGSONDERWIJS

De laatste jaren bewegen kinderen steeds minder en gaan de motorische vaardigheden van kinderen sterk achteruit. Goede motorische vaardigheden zijn van belang voor het ontwikkelen van een actieve leefstijl. Landelijk hebben sportbonden, gemeenten, het ministerie Volksgezondheid Welzijn en Sport, het onderwijs, de kinderopvang en maatschappelijke partners de handen ineengeslagen voor een meer motorisch vaardige jeugd. Dit vraagt met nadruk om samenwerking tussen de sectoren onderwijs, kinderopvang, zorg, welzijn en sport & bewegen.

Binnen het onderwijs is bewegen en sporten volop in verandering. Binnen het Primaire Onderwijs bijvoorbeeld zijn de bewegingslessen anders ingericht dan in het verleden. De veranderingen kunnen als volgt worden samengevat:

- Van klassikaal onderwijs, naar kleinere groepen die tegelijkertijd verschillende beweegvormen en beweeglijnen beoefenen.
- Van uitsluitend de verplichte klokuren in de gymzaal, naar ook bewegen op andere momenten en andere locaties.
- Van de traditionele sporten naar ook meer moderne sporten zoals free runnen, survival, et cetera.

Ook binnen het Voortgezet Onderwijs, Middelbaar Beroepsonderwijs en Hoger Beroepsonderwijs zijn deze veranderingen zichtbaar. De veranderende kijk op bewegen en sporten heeft ook gevolgen voor de behoefte aan binnensportaccommodatie. Gymzalen, met de traditionele belijning en de traditionele toestellen zijn onvoldoende functioneel. De gymzalen zijn nog te zeer gericht op het klassikale onderwijs en de traditionele sporten. Voor de komende jaren is de wens veel meer:

- Binnensportaccommodaties die kunnen worden verdeeld in meerdere (vier) vlakken, waar kleinere groepen gelijktijdig verschillende vormen van bewegen of sporten kunnen beoefenen.
- Grotere flexibiliteit in het gebruik van toestellen en materialen (bijvoorbeeld touwen kunnen verplaatsen naar elk van de vier vlakken).
- Ruimer assortiment van toestellen, materialen en attributen voor modernere sporten.
- Gebruik van audiovisuele hulpmiddelen.

Enkele vooruitstrevende voorbeelden van deze veranderende behoeften zijn bijvoorbeeld de gymzaal van de toekomst en de beweegbox. Daarmee wordt niet bedoeld dat alle gymzalen op die wijze omgevormd moeten worden, maar een ontwikkeling naar meer multifunctionele accommodaties en minder traditionele gymzalen is wenselijk om aan de veranderende behoefte te voldoen.

Beweegbox

Gymzaal van de toekomst

Figuur 3 en 4: Enkele voorbeelden van vernieuwende accommodaties voor bewegingsonderwijs.

Deze ontwikkeling is ook voor Zuidplas relevant. Het percentage kinderen dat lid is van een sportvereniging is iets lager dan landelijk gemiddeld en ook de GGD signaleert een achterstand. Echter, het bewegingsonderwijs is eerst en vooral de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Het is aan hen om vast te stellen of en in welke mate zij dergelijke vernieuwingen willen doorvoeren. Onze ervaring is dat schoolbesturen hier in hoge mate ontvankelijk voor zijn.

SOCIALE DOMEIN

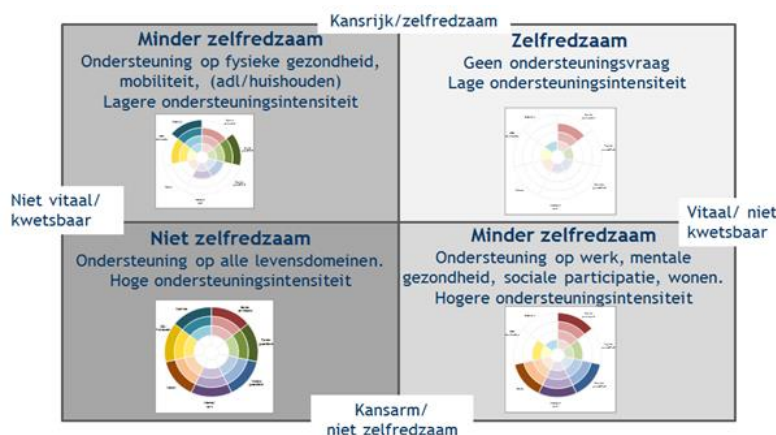
Al jaren is er in Nederland de duidelijke ontwikkeling zichtbaar dat sport/bewegen een steeds belangrijkere rol krijgt binnen het sociale domein. Sport om te ontmoeten, snel te integreren, om leefbaarheid in wijken of buurten te versterken of om vitaal te blijven en op die manier mee te kunnen doen in de samenleving.

Ook in Zuidplas is een stevige rol goed denkbaar. De groep senioren groeit snel en zij worden gemiddeld ook ouder. Ook voor mensen met een beperking is aanbod op het gebied van sport en bewegen wenselijk. De verenigingen (zie vorige paragraaf) signaleren deze mogelijkheden ook en willen een functie vervullen voor deze doelgroep. Daarbij geldt dat de rol die verenigingen kunnen vervullen sterk afhankelijk is van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de doelgroep. Om die rol beter te duiden is een model opgenomen dat is opgebouwd uit twee dimensies, te weten:

- De vitaliteit, een combinatie van mobiliteit, gezondheidssituatie en ervaren gezondheid.
- De kansrijkheid, een mix van inkomen, opleiding en zelfredzaamheid.

De combinatie van deze twee dimensies leidt tot een model met vier kwadranten, dat van toepassing is op alle leeftijdsgroepen. Zie figuur 5.

- Het kwadrant rechtsboven (kansrijk en vitaal) zijn inwoners die zelf hun weg weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod.
- Het kwadrant rechtsonder (minder kansrijk/zelfredzaam en vitaal) betreft inwoners die om verschillende redenen hun weg niet of minder weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod. Dat kan door tijdsgebrek, het inkomen, het missen van intrinsieke motivatie om te bewegen, et cetera.
- Het kwadrant linksboven (minder vitaal en kansrijk) betreft inwoners die door een beperking (chronische ziekte of andere beperking) minder makkelijk aansluiting kunnen vinden bij het traditionele sport- en beweegaanbod, maar doorgaans wel een intrinsieke motivatie hebben om te bewegen.
- Het kwadrant linksonder (minder vitaal, minder kansrijk) is de groep die de weg naar het sport- en beweegaanbod lastig weet te vinden en, vanwege beperkingen, ook moeilijk aansluiting kan vinden bij het reguliere aanbod.

Figuur 5: Sport en bewegen en het sociale domein

In wezen geldt dat de sportverenigingen voor alle vier kwadranten een functie kunnen vervullen, al dan niet met ondersteuning van professionele instellingen in zorg en welzijn. Een dergelijke functie heeft effecten voor de behoefte aan sportaccommodatie, te weten:

- De behoefte aan laagdrempelige accommodatie in de directe nabijheid van de woonomgeving neemt toe. Laagdrempeligheid is een verzamelterm voor nabijheid ten opzichte van de woonomgeving, barrièrevrij, toegankelijke tarieven en ontmoetingsruimte.
- De laagdrempeligheid kan worden vormgegeven in wijkcentra en buurthuizen, maar ook in binnen- of buitensportaccommodaties. De wenselijke accommodatievorm lijkt sterk op de accommodatie die gewenst wordt voor de huisvesting van het moderne bewegingsonderwijs.

Wij stellen dan ook voor om deze functie de komende jaren verder handen en voeten te geven, vooral door de ontwikkeling van arrangementen voor senioren (combineren van ontmoeten en bewegen).

SPORTERS EN VERENIGINGEN

Hoewel er landelijk steeds meer mensen sporten (in de afgelopen 5 jaar is het percentage sporters gestegen van 56% naar 65%) daalt het aantal lidmaatschappen bij de georganiseerde sport. Landelijk staat de georganiseerde sport onder druk en hebben meerdere traditionele verenigingen het moeilijk om aantrekkelijk te blijven en te groeien. Terwijl meer mensen bewegen en voldoen aan beweegnormen is in de afgelopen vijf jaar het totaal aantal leden bij de sportbonden gedaald met zo'n 2%.

De groei van sport en bewegen komt met name uit de hoek van ongeorganiseerd sporten. Bij fitness en bewegen in de openbare ruimte (hardlopen, fietsen, wandelen) is deze toename het grootst. Dit lijkt vooral ten koste te zijn gegaan van de zaalsporten.

In de gemeente Zuidplas zijn veel sterke en betrokken verenigingen actief om sport en bewegen mogelijk te maken. Gelet op de wensen en behoeften van inwoners op basis van leefstijlen is eerder al geconstateerd dat de vraag en behoefte aan samen en georganiseerd sporten belangrijk is binnen Zuidplas. In de gemeente Zuidplas zien we op onderdelen dan ook tegengestelde ontwikkelingen dan landelijk en groeit juist een groot deel van deze takken van sport.

In de volgende tabel is de ontwikkeling van het ledenaantal van de verenigingen in Zuidplas vergeleken met de landelijke ontwikkelingen over de afgelopen 5 jaar. De percentages zijn gebaseerd op een stijging/daling in absolute aantallen. De bevolkingsgroei en/of krimp is niet meegenomen.

Tak van sport	Groei/krimp in Zuidplas afgelopen 5 jaar	Landelijke groei/krimp afgelopen 5 jaar
Badminton	-16%	-19%
Gymnastiek (turnen)	+9%	-10%
Hockey	-10%	+5%
Korfbal	+6%	-7%
Tafeltennis	+9%	-14%
Tennis	-8%	-12%
Rolschaatsen	+14%	n.b.
Voetbal	+4%	+0%
Volleybal	+12%	-1%
Yoga	+40%	+66%
Zwemmen	-33%	+7%

Tabel 3: Ontwikkeling van ledenaantal over de afgelopen 5 jaar in Nederland en in de gemeente Zuidplas (bron: Zo Sport Nederland van het NOC*NSF en informatie van verenigingen in de gemeente Zuidplas)

Waar gymnastiek, korfbal, tafeltennis en volleybal landelijk afnemen zien we in Zuidplas een tegengestelde trend en neemt het aantal leden toe. Bij hockey en zwemmen zien we het omgekeerde gebeuren. Hierbij moet echter aangetekend worden dat er vorig jaar bij de hockeyvereniging een opschoning van de ledenlijst heeft plaatsgevonden. Een goede vergelijking met de situatie van een aantal jaar geleden is daarom niet helemaal zuiver te maken.

En voor het zwemmen geldt dat het ledenaantal van zwemvereniging Barracuda gelijk is gebleven. De daling wordt veroorzaakt door een daling bij Orka '97 waar het afgelopen jaar het elementair zwemmen is opgeheven.

Samengevat geldt dat – in tegenstelling tot het landelijke beeld – de verenigingen in Zuidplas groeien. Dat komt doordat het aantal inwoners groeit, maar is ook verklaarbaar vanuit de leefstijlen van de inwoners (zij hechten aan sporten in verenigingsverband). Ook de verenigingen zelf (vitale verenigingen) dragen bij aan de aantrekkingskracht. Voor Zuidplas mag dus worden verwacht dat de verenigingen hun aantrekkingskracht behouden en verder zullen groeien.

Open Club

Landelijk zien we een trend dat steeds meer sportverenigingen zich bewust zijn van hun rol in de maatschappij. Hedendaagse sportverenigingen zijn een onderdeel van een voortdurend in beweging zijnde samenleving. Ze merken dat de vraag van leden verandert en dat er andere organisaties in de buurt zijn waarmee samenwerkingsverbanden kunnen worden opgezet.

Met name NOC*NSF zet zich de laatste tijd in voor 'Open Clubs'. Een Open Club is een vereniging die meer doet dan het aanbieden van het reguliere sportaanbod. De open club wordt omschreven als een beweging of filosofie waarbij een vereniging steeds meer van binnen naar buiten werkt. Een open club zorgt voor meer betrokkenheid van en een betere relatie met de eigen leden, betrokkenen (ouders, toeschouwers, vrijwilligers), buurt, gemeente en andere stakeholders. Dit leidt tot ledenbinding (behoud/groei), meer reuring op de club en continuïteit van het bestaansrecht. Een open club is een ontmoetingsplek waar voor iedereen de mogelijkheid tot persoonlijke ontwikkeling en betrokkenheid wordt gecreëerd. Gemeenten willen de kracht van sport en clubs gebruiken voor een gezondere samenleving en het verhogen van de leefbaarheid binnen de gemeente. Sport wordt gezien als partner in de lokale keten. Een open club ziet die kans en weet hem te benutten door open te staan voor samenwerking met bedrijfsleven, onderwijs, zorginstellingen, enzovoort.

Op haar website hanteert NOC*NSF de volgende definitieve voor een open club:

Een Open Club is toegankelijk voor officiële leden, vaste bezoekers en omwonenden. Bij de Open Club krijgt iedereen de mogelijkheid om te sporten en betrokken te zijn bij sociale clubactiviteiten. De Open Club werkt samen met naburige organisaties bij het ontwikkelen en aanbieden van sportactiviteiten voor verschillende doelgroepen. De Open Club kan een enkele club zijn, maar vaak is de Open Club een samenwerking tussen verschillende clubs, sociale instellingen, buurthuizen en/of commerciële ondernemingen.

Het hoofddoel van de Open Club is niet om meer leden te krijgen, maar om de sportparticipatie te vergroten. Soms moeten daarom nieuwe activiteiten worden ontwikkeld en nieuwe doelgroepen worden benaderd. Activiteiten zijn niet alleen gericht op sport en fysieke activiteiten. Clubmanagement, scheidsrechterstaken, training en coaching zijn zelfs belangrijke activiteiten en zijn toegankelijk voor leden en niet-leden. Dit alles leidt tot een sterke buurtgemeenschap met de Open Club als kern.

Ten behoeve van een toekomstbestendige sportinfrastructuur in Zuidplas is het van belang dat sportverenigingen meegaan in bovenstaande ontwikkeling. Om het hoofd boven water te kunnen houden en de continuïteit van verenigingen te kunnen garanderen, zullen verenigingen zich bewust moeten zijn van de veranderende samenleving en toekomstige vraag/behoefte van (potentiële) leden.

De verenigingen in Zuidplas zien deze noodzaak ook en hebben aangegeven nauwer te willen samenwerken. De samenwerking die zij nastreven is onderling (tussen verenigingen), maar ook met instellingen voor onderwijs, welzijn en zorg.

Geconcludeerd mag worden dat het gedachtengoed van de ‘open club’ een goede voedingsbodem heeft in Zuidplas en dat verenigingen de eerste stappen zetten in die richting. Het is wenselijk dat die ontwikkeling de komende jaren verder wordt gestimuleerd.

Aangepast sporten

In Zuidplas hebben verschillende verenigingen inmiddels een speciaal aanbod voor mensen met een beperking. Daarnaast wordt er jaarlijks er een sportdag georganiseerd voor deze doelgroep, zodat ook zij het plezier van sport en bewegen kunnen ervaren en de weg naar het aanbod beter kunnen vinden. De gemeente Zuidplas neemt in regionaal verband (regio Midden-Holland) deel aan het project Uniek Sporten waarbij er een regiocoach actief is die vraag en aanbod met elkaar verbindt. Het project heeft de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Vergroten bekendheid van het aangepast sportaanbod, o.a. door het verbeteren van de bekendheid van Uniek Sporten onder mensen met een beperking en intermediairs (zorgprofessionals).
- Uitbreiden en optimaliseren van het sport- en beweegaanbod voor inwoners met een beperking.
- Wegnemen van belemmeringen voor mensen met een beperking om te sporten en bewegen (ofwel voorwaarden scheppen voor persoonlijke keuze en mogelijkheden).
- Ontwikkelen en in stand houden van een regionale samenwerkingsstructuur t.a.v. Grenzeloos Actief.

2.6 BINNENSPOORT

HUIDIG AANBOD IN KAART

De gemeente Zuidplas beschikt over 12 binnensportaccommodaties, met in ieder dorp in elk geval één sporthal.

Gemeentelijke binnensportaccommodaties	Plaats	m ² sportvloeroppervlak	Bouwjaar
Parkzoomhal	Nieuwerkerk	1.056 m ²	1983 / 1995 / 1997
Sporthal de Kleine Vink	Nieuwerkerk	910 m ²	2011
Gymzaal Esse Zoom	Nieuwerkerk	258 m ²	2009
Gymzaal Van Beethovenlaan	Nieuwerkerk	258 m ²	2008
Gymzaal Kroonkruid	Nieuwerkerk	258 m ²	1980
Sportzaal Comenius College	Nieuwerkerk	516 m ²	2003
Sporthal Swanla	Zevenhuizen	1.056 m ²	1987
Gymzaal Swanla	Zevenhuizen	252 m ²	1976
Gymzaal Zevenhuizen*	Zevenhuizen	252 m ²	2007
Sporthal op Moer	Moerkapelle	1.540 m ²	1981
Sporthal De Zuidplas	Moordrecht	1.056 m ²	1974
Gymzaal De Zuidplas	Moordrecht	252 m ²	1999

Tabel 4: Overzicht binnensportaccommodaties gemeente Zuidplas

*Gymzaal Zevenhuizen wordt door de gemeente Zuidplas gehuurd van een private organisatie voor het aanbieden van sport en bewegen. Het contract loopt af in november 2021. De verhuur wordt verzorgd door Sportstichting Zuidplas. De gymzaal wordt gebruikt door scholen, verenigingen en overige sportaanbieders. Om die reden zijn de m² meegeteld met alle analyses in dit hoofdstuk.

In totaal is er in de gemeente Zuidplas 7.666 m² sportvloer beschikbaar. Per inwoner komt dit neer op 0,17 m². Landelijk ligt dit gemiddelde op 0,15 m² per inwoner. In onderstaande tabel een overzicht van de beschikbare m² sportvloer per dorp.

Binnensport- accommodaties	Moerkapelle		Moordrecht		Nieuwerkerk		Zevenhuizen		Totaal	
	Aantal	m2	Aantal	m2	Aantal	m2	Aantal	m2	Aantal	m2
Sporthallen	1	1.540	1	1.056	2	1.966	1	1.056	5	5.618
Gymzalen			1	252	4	1.292	2	504	7	2.048
Totaal	1	1.540	2	1.308	6	3.258	3	1.560	12	7.666
Gemiddeld per inwoner		0,31		0,15		0,15		0,19*		0,17

Tabel 5: Overzicht binnensportaccommodaties gemeente Zuidplas

*De gemiddelde m² per inwoner in Zevenhuizen komt neer op 0,16 m² indien we de gymzaal Zevenhuizen niet mee tellen in de berekening. Op totaalniveau blijft het exclusief gymzaal Zevenhuizen op 0,17 m² per inwoner.

Een ander landelijk kengetal uit het brancherapport ‘Sportaccommodaties in Nederland’ is het aantal sporthallen per 25.000 inwoners. Landelijk ligt dit aantal op 2,7, waarbij opgemerkt dient te worden dat in sterk stedelijke omgevingen het aantal sporthallen gemiddeld lager ligt en in niet-stedelijke omgevingen het gemiddelde hoger. Zuidplas wordt gezien als een matig stedelijke omgeving (gemiddeld).

Het aantal sporthallen in Zuidplas ligt gemiddeld op 2,9 sporthal per 25.000 inwoners. Net iets hoger dan landelijk gemiddeld. In tabel 6 is het gemiddelde doorgerekend naar het aanbod per dorp.

	Aantallen sporthallen per 25.000 inwoners
Moerkapelle	5,1
Moordrecht	2,9
Nieuwerkerk	2,3
Zevenhuizen	3,0
Totaal	2,9
Nederland	2,7

Tabel 6: Aantallen sporthallen per 25.000 inwoners.

Bij deze berekening naar het aantal sporthallen per 25.000 inwoners gaan we uit van het huidig aantal inwoners. Bij stijging van de bevolking – waarover later meer – verandert dit gemiddelde vanzelfsprekend.

BEZETTING ACCOMMODATIES

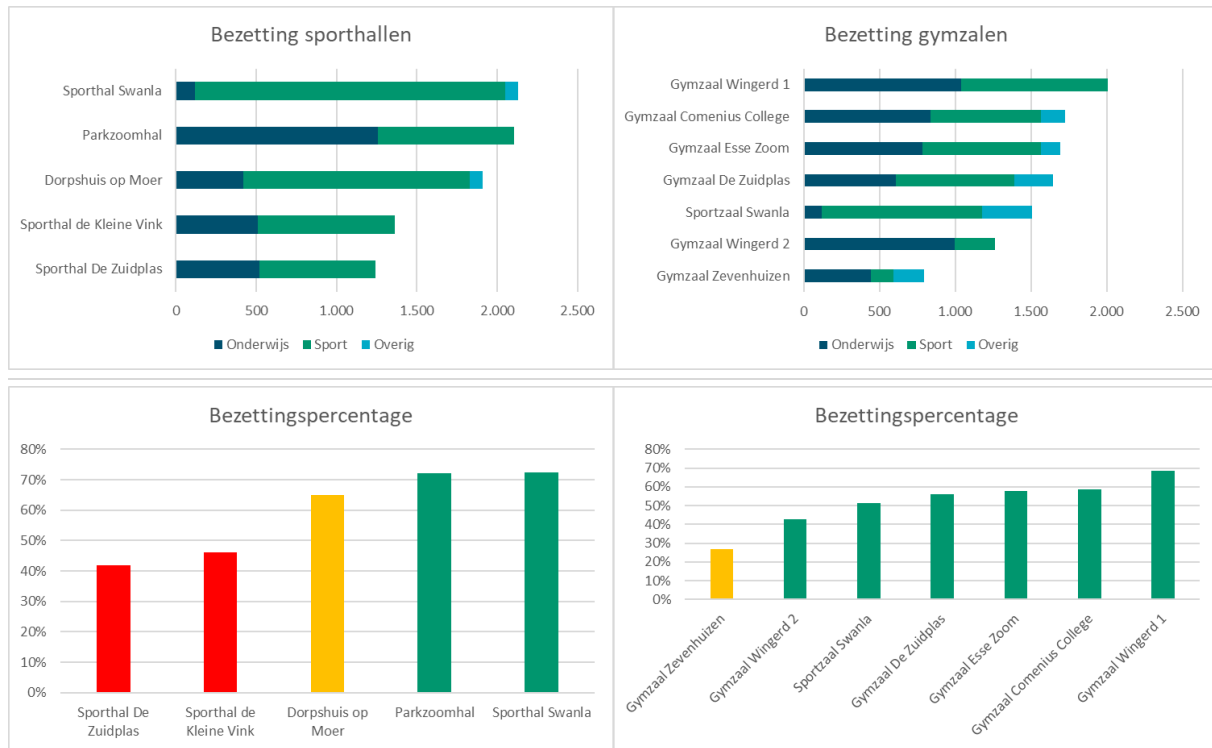
Naast het aantal beschikbare m² sportvloer zegt met name het gebruik en de bezetting iets over de benodigde capaciteit aan accommodaties. Van alle gemeentelijke sporthallen en gymzalen is de bezetting in kaart gebracht. Hiervoor zijn grotendeels de gebruiksroosters van 2019 gehanteerd. Voor de beoordeling maken we gebruik van landelijke benchmarkcijfers uit de database van Hospitality Group, waarbij we een norm voor de bezetting van een sporthal hanteren van zo’n 2.000 uren per jaar (ofwel een bezettingsgraad van 70%). De norm bij een gymzaal ligt lager, vanwege de beperkte functionaliteit voor met name de georganiseerde sport. Hierdoor ligt de norm bij gymzalen op een verhuur van zo’n 1.200 uur per jaar.

In de volgende grafieken is de bezetting en het bezettingspercentage per sporthal en per gymzaal weergegeven:

SPORTHALLEN

GYMZALEN

Grafieken 9 t/m 12: Bezetting en bezettingspercentage van de sporthallen en gymzalen in de gemeente Zuidplas.

Uit de grafieken blijkt het volgende:

- Gebaseerd op een gemiddelde bezetting per jaar kennen 3 van de 5 sporthallen een matige tot lage bezetting. Daarbij geldt dat:
  - Er met name overdag (gebruik onderwijs ligt laag) nog veel uren beschikbaar zijn.
  - De hoge bezetting door sport (verenigingen) bij zowel sporthal Swanla als bij Dorpshuis op Moer opvallend is. In de avonden zijn daar geen/nauwelijks nog uren beschikbaar.
  - De bezetting in de wintermaanden fors hoger ligt dan in de zomermaanden (in verband met hockey en korfbal).
- Bezetting van gymzalen is relatief hoog. Zeker gezien de beperkte functionaliteit voor bepaalde takken van sport. Daarbij geldt dat:
  - 6 van de 7 gymzalen een goede tot zeer goede score halen en geen enkele gymzaal een onvoldoende scoort.
  - Met name het frequente gebruik door sport (verenigingen) valt op. Overdag is er nog voldoende ruimte beschikbaar.

Uit de gesprekken met de sportverenigingen blijkt dat met name de sportverenigingen in de avond te weinig ruimte en flexibiliteit hebben. Dit komt overeen met de analyse van de huidige bezetting. De overcapaciteit en ruimte bevindt zich met name in de uren overdag of in de gymzalen die minder geschikt zijn voor de sportverenigingen. Om deze reden geven de verenigingen aan op dit moment minder trainingen aan te bieden dan gewenst en dat ze soms moeten uitwijken naar commerciële accommodaties of accommodaties in een

andere gemeente. De overcapaciteit overdag biedt daarentegen wel optimalisatiekansen door vanuit het onderwijs hier slimmer gebruik van te laten maken.

SPREIDING ACCOMMODATIES

De accommodaties zijn goed verdeeld over de vier dorpen van de gemeente Zuidplas. Zo beschikt ieder dorp over zowel een sporthal als één of meerdere gymzalen. In de bijlage is een plattegrond van de gemeente Zuidplas met sportaccommodaties opgenomen (*bijlage 2: spreidingskaart accommodaties*).

FUNCTIONALITEIT ACCOMMODATIES

De huidige sporthallen maken momenteel onderdeel uit van een samengestelde accommodatie, waar naast sport en bewegen in veel gevallen ook cultuur, welzijn en onderwijs te vinden is. Door multifunctioneel gebruik en clustering van accommodaties vormen de accommodaties een meerwaarde voor het dorp. De accommodaties zijn toegankelijk en hebben het in zich om een ontmoetingsplek te zijn voor een bepaalde doelgroep of het hele dorp.

De accommodaties zijn echter in de meeste gevallen sterk verouderd en voldoen qua uitstraling en functionaliteit niet meer aan de wensen en eisen van de gebruikers. Investerings (renovatie, vernieuwbouw) zijn noodzakelijk om de accommodatie toekomstbestendig en gebruiksvriendelijk te houden.

Ook op het gebied van duurzaamheid is er – vanwege de leeftijd van de gebouwen en technische installaties – wellicht veel winst te boeken.

VERWACHTE GROEI BEHOEFTE AAN BINNENSPOORT

De verwachte groei van Zuidplas heeft effect op de toekomstige vraag/behoefte aan sportaccommodaties in Zuidplas. Voor veel van ontwikkelingen worden op dit moment door het College haalbaarheidsstudies uitgevoerd. Het is daardoor niet mogelijk om exacte woningbouwcijfers te presenteren evenals de te verwachten effecten op de bevolkingsontwikkeling. De verwachting is dat de vraag/behoefte in de komende jaren zal stijgen, maar de omvang en de snelheid van deze groei (en de verdeling daarvan naar dorpen) is in dit stadium nog niet vast te stellen.

ZWEMBADEN

De gemeente Zuidplas beschikt over 2 zwemaccommodaties, waarvan één combibad (zowel een binnen- als buitenbad), met in totaal 1.728 m² zwemwater. Zie tabel 7 voor het overzicht. Het Polderbad is gebouwd in 1983 en zwembad de Zuidplas in Moordrecht in 1975. Zwembad Zuidplas heeft in 1999 een aanpassing ondergaan. Het Polderbad kent een afschrijvingstermijn van 40 jaar. Voor het zwembad in Moordrecht is vanaf de aanpassingen in 1999 een afschrijvingstermijn van 30 jaar gehanteerd.

Gemeentelijke zwembaden	Plaats	Voorzieningen	m² zwemwater
Polderbad binnen	Nieuwerkerk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wedstrijdbad (25 x 14 meter), met (deels) beweegbare bodem, glijbaan, tribune en diverse spelelementen ▪ Instructiebad (12 x9 meter), div. spuitelementen en bubbelbank ▪ Peuterbad (10 m²) met speelelement ▪ Infraroodsauna ▪ Zonnebank ▪ Turks stoombad (8 pers.) ▪ Invalidenlift 	468 m²
Polderbad buiten	Nieuwerkerk	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Recreatiebad (25 x 36 meter) met speeleiland met spuitelementen (125 m²), familiegljbaan, jetsteams, wildwaterkreek en diverse spelelementen. 	930 m²

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Peuterbad (30 m²) ▪ Ligweide (circa. 1000 m²) ▪ Horecavoorziening 	
Zwembad de Zuidplas	Moordrecht	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wedstrijdbad (25 x 10 meter) ▪ Instructiebad (10 x 8 meter) 	330 m ²

Tabel 7: Overzicht zwemvoorzieningen gemeente Zuidplas

Landelijk zien we per 25.000 inwoners een gemiddelde van 1,3 zwembaden. In Zuidplas ligt dit met 1,1 zwembad per 25.000 inwoners iets lager. Een andere graadmeter is het aantal m² zwemwater per inwoner. Dit ligt landelijk op een gemiddeld van 230 m² per 10.000 inwoners. In Zuidplas ligt dit hoger dan landelijk gemiddeld, namelijk op 393 m² per inwoner.

Bezoek zwembaden

In totaal hebben beide zwembaden in 2019 samen bijna 128.000 bezoekers mogen ontvangen. Dit komt per inwoner neer op een gemiddelde van 2,91. Dit wordt ook wel animocijfer genoemd. In de volgende tabellen een nadere uitsplitsing van de bezoekersaantallen en animocijfers per type zwembezoek en zwembad.

Bezoek	Polderbad	De Zuidplas	Totaal
Recreatief	37.512	4.595	42.107
Doelgroepen	7.096	3.389	10.485
Instructie / leszwemmen	25.438	11.115	36.553
Verenigingen	18.252	20.595	38.847
Totaal bezoek	88.298	39.694	127.992

Tabel 8: Bezoek zwembaden gemeente Zuidplas

Animocijfer	Polderbad	De Zuidplas	Totaal
Recreatief	0,85	0,10	0,96
Doelgroepen	0,16	0,08	0,24
Instructie / leszwemmen	0,58	0,25	0,83
Verenigingen	0,42	0,47	0,88
Totaal bezoek	2,01	0,90	2,91

Tabel 9: Animocijfers zwembaden gemeente Zuidplas

Om het bezoek en de animocijfers van Zuidplas in perspectief te plaatsen, zijn deze in de volgende tabel vergeleken met andere zwembaden, waarbij er twee groepen zijn weergegeven:

- groep combibaden (beschikt over zowel een binnen- als buitenbad);
- groep overdekte baden (beschikt enkel over een binnenbad).

Per groep is weergegeven welke aantallen als matig, voldoende en goed kunnen worden beschouwd.

Bezoek en gebruik	Combibaden			Overdekte baden			Zuidplas		Totaal
	Matig	Voldoende	Goed	Matig	Voldoende	Goed	Polderb.	Zuidpl.	
Bezoek per m ² water	90	110	160	162	228	253	63	120	74
Animo	1,97	3,65	6,26	0,81	2,70	3,95	2,01	0,90	2,91
animo recreatief	1,05	1,89	2,98	0,24	0,72	1,34	0,85	0,10	0,96
animo doelgroepen	0,21	0,40	0,62	0,08	0,18	0,44	0,16	0,08	0,24
animo instructie	0,15	0,29	0,47	0,21	0,29	0,40	0,58	0,25	0,83
animo verenigingen	0,29	0,37	0,92	0,18	0,49	0,88	0,42	0,47	0,88

Tabel 10: Animocijfers en bezoek Zuidplas vergeleken (cijfers Zuidplas aangeleverd door Sportstichting Zuidplas)

Zoals uit tabel 10 valt af te lezen, ligt het bezoek aan de zwembaden in Zuidplas laag in vergelijking tot andere zwembaden. Het animocijfer (hoe vaak gaan de inwoners van Zuidplas zwemmen) komt redelijk overeen met het landelijke gemiddelde. Echter, het aantal bezoeker per m² water is erg laag. Er zijn weinig bezoekers in verhouding tot de beschikbare m² zwemwater of - anders gesteld - er is te veel zwemwater beschikbaar voor het aantal bezoekers.

Wanneer we kijken naar de exploitatie van de twee zwembaden komen we tot een vergelijkbare conclusie (zie tabel 11 voor een uitwerking). In deze tabel hebben we de beide zwembaden bij elkaar opgeteld. De opbrengst per m² zwemwater ligt in Zuidplas lager dan te doen gebruikelijk. Ook het resultaat per m² zwemwater evenals de dekkingsgraad (verhouding tussen opbrengsten en kosten) scoort matig ten opzichte van andere combibaden en is dus nadrukkelijk voor verbeteringen vatbaar. Daarbij moet nog vermeld worden dat een deel van de kosten van zwembad De Zuidplas niet zijn meegeteld, omdat deze kosten in 2019 betaald zijn door de oude Stichting Zuidplas en niet door de Sportstichting Zuidplas, waar de exploitatie nu is ondergebracht. Het resultaat en de dekkingsgraad zal om die reden naar verwachting lager liggen dan hieronder in tabel 15 gepresenteerd is.

Exploitatie	Combibaden			Overdekte baden			Zuidplas
	Matig	Voldoende	Goed	Matig	Voldoende	Goed	Totaal van beide baden
Opbrengst per m ² water	€ 655	€ 727	€ 919	€ 771	€ 966	€ 1.128	€ 464
Resultaat per m ² water	€ -787	€ -723	€ -459	€ -1.354	€ -1.191	€ -816	€ -734
Dekkingsgraad (excl. kapitaalslasten)	50%	66%	79%	50%	58%	70%	51%

Tabel 11: Exploitatiecijfers en bezoek Zuidplas vergeleken (cijfers Zuidplas aangeleverd door Sportstichting Zuidplas)

Er kan worden vastgesteld dat met de huidige bezoekersaantallen sprake is van overcapaciteit aan m² zwemwater. Daarnaast zijn beide zwembaden sterk verouderd en dienen ze zowel technisch als ten aanzien van gebruiksvriendelijkheid gemoderniseerd te worden.

VERWACHTE GROEI ZWEMMEN IN ZUIDPLAS

Bij een groei van het aantal inwoners mag een stijging van de behoefte aan zwemmen worden verwacht. De huidige en toekomstige omvang van Zuidplas rechtvaardigt een volwaardig zwembad. De verwachte stijging van het aantal inwoners leidt tot:

- Een stijging van het aantal zwembezoeken in Zuidplas in correlatie met de uiteindelijke groei. Een grove schatting zal zijn dat de bezoekersaantallen in 2035 naar circa 130.000 bezoeken stijgen.
- Deze toename kan worden ingevuld door renovatie van de bestaande zwembaden of door de realisatie van één nieuw centraal bad. Realisatie van één centraal bad heeft een aantal voordelen ten opzichte van de renovatie van de twee bestaande baden:
  - Bij nieuwbouw kan een groot multifunctioneel bassin worden gerealiseerd dat geschikt is voor verenigingen (trainingen en wedstrijden), lezswemmen, doelgroepenzwemmen en vormen van recreatief zwemmen (baantjes zwemmen). Als wordt gekozen voor een 25meterbad met 8 banen en een beweegbare bodem, kan nagenoeg de gehele zwembefoorte worden gehuisvest. Als daar een beperkt doelgroepenbad aan wordt toegevoegd (10 bij 20 meter) biedt het bad nog meer 'voor elk wat wils'.
  - Nieuwbouw biedt de mogelijkheid om op het gebied van duurzaamheid volledig aan de eisen des tijds te voldoen. Bij renovatie is dat minder goed mogelijk.
  - Eén centraal bad biedt exploitatievoordelen.

Het is gegeven de omvang van de behoefte aan zwemmen in Zuidplas niet te rechtvaardigen om geen eigen zwemvoorziening te realiseren. De behoefte kan naar alle waarschijnlijkheid niet worden opgevangen in zwembaden in omliggende gemeenten. Bovendien is daar het argument van de reisafstand. Nederlanders zijn bereid om 3 tot 5 kilometer te reizen voor een zwembezoek. Als de reisafstand groter wordt dan 5 kilometer daalt die bereidheid aanzienlijk.

SAMENGEVAT

Op dit moment voldoet het aanbod aan binnensportaccommodaties op de volgende punten:

- Er lijkt op dit moment voldoende oppervlakte beschikbaar voor de huidige vraag/behoefte in de gemeente Zuidplas. Echter, voor verenigingen is het onvoldoende functioneel. Met name aan sporthallen is tijdens de verenigingsuren een tekort, terwijl de bezetting overdag te laag ligt.
- Veel binnensportaccommodaties maken onderdeel uit van een samengestelde accommodatie, waardoor multifunctioneel gebruik en domeinoverstijgende samenwerking mogelijk is. Daarnaast hebben deze accommodatie belangrijke (ontmoetings)functie voor het hele dorp.
- Er is meer dan voldoende zwemwater beschikbaar voor de vraag/behoefte in Zuidplas.
- De accommodaties liggen goed verspreid over de verschillende dorpen.

Voor een duurzame en toekomstbestendige infrastructuur van de binnensport zijn aanpassingen nodig. De volgende punten zijn daarbij van belang:

- Het aanbod is verouderd. Vernieuwing (of renovatie) is nodig en gewenst.
- Er is relatief veel capaciteit in beperkt functionele gymzalen. Gewenst is een uitbreiding en een omvorming van gymzalen naar sporthal(len) zodat het aanbod beter geschikt wordt voor verenigingsgebruik en de druk op de populaire avonduren minder wordt. Dit met behoud van het samengestelde karakter van de accommodaties.
- De vraag/behoefte neemt de komende jaren naar verwachting toe, waardoor er een tekort aan binnensportaccommodaties ontstaat.
- Het bezoek per m² zwemwater voor beide zwembaden is lager dan te doen gebruikelijk. Beide zwembaden zijn daarnaast sterk verouderd en dienen zowel technisch als gebruiksvriendelijk gemoderniseerd te worden. Het ontwikkelen van één centraal gelegen functionele en eigentijdse zwemvoorziening is aan te bevelen.

2.7 BUITENSPORT

De gemeente Zuidplas beschikt in totaliteit over 6 gemeentelijke sportparken, waar voetbal-, tennis-, hockey- en korfbalverenigingen de hoofdgebruikers zijn. Op de sportparken ligt het eigendom van de velden in de meeste gevallen bij de gemeente Zuidplas. Een uitzondering hierop zijn de tennisbanen. De gebouwen (clubhuizen en

kleedkamers) zijn in de meeste gevallen eigendom van de vereniging, met uitzondering van V.V. Groeneweg waar de gemeente eigenaar is. In de volgende tabel een overzicht van de sportparken.

Gemeentelijke buitensportaccommodaties	Plaats	Takken van sport
Sportpark Dorrestein	Nieuwerkerk	Voetbal/ Tennis/ Hockey / Jeu de Boules
Sportpark de Kleine Vink	Nieuwerkerk	Korfbal
Sportpark van 't Verlaat	Zevenhuizen	Voetbal/ Tennis
Sportpark de Wilde Veenen	Moerkapelle	Voetbal/ Tennis
Sportpark Het Lage	Moordrecht	Voetbal
Sportcomplex Moordrecht	Moordrecht	Tennis / Korfbal

Tabel 12: Overzicht sportparken gemeente Zuidplas

In oktober 2019 is er een nieuw beheerplan sportvelden Zuidplas vastgesteld. Hierin zijn per sportpark de configuratie, de afspraken met betrekking tot beheer en onderhoud en de staat van de accommodaties grondig in kaart gebracht. Het beheerplan sportvelden Zuidplas is als bijlage bij deze sport- en accommodatievisie toegevoegd (bijlage 3: beheerplan sportvelden Zuidplas).

CAPACITEITSBEPALING

In het beheerplan is de benodigde capaciteit berekend op basis van het huidige aantal leden en teams. De conclusies uit dit beheerplan zijn:

- Er is bij V.V. Nieuwerkerk en V.V. Groeneweg een tekort aan capaciteit en bij V.V. Moerkapelle is er op dit moment sprake van een klein overschot.
- NHC de IJssel heeft een minimaal tekort heeft aan wedstrijdvelden.
- Uitgaande van 60x30 korfbalvelden beschikken beide korfbalverenigingen over voldoende velden.
- Uitgaande van 40x20 korfbalvelden komen beide korfbalverenigingen velden te kort.

Mede op basis van deze conclusies zijn door de gemeente in de afgelopen periode een aantal ontwikkelingen in gang gezet met betrekking tot de buitensport. De ontwikkelingen zijn verderop in dit rapport in hoofdstuk 4 uitgewerkt.

SPREIDING ACCOMMODATIES

Zoals ook bij de binnensportaccommodaties het geval is, zijn de sportparken goed verdeeld over de vier dorpen van de gemeente Zuidplas. Zo beschikt ieder dorp over een accommodatie voor zowel voetbal als tennis. De accommodaties voor korfbal zijn gevestigd in Moordrecht en Nieuwerkerk aan den IJssel. Het laatst genoemde dorp beschikt daarnaast ook over een hockeyaccommodatie en een accommodatie voor jeu de boules.

In de bijlage is een plattegrond van Zuidplas met de buitensportaccommodaties opgenomen (*bijlage 2: spreidingskaart accommodaties*).

FUNCTIONALITEIT ACCOMMODATIES

De sportparken liggen er over het algemeen netjes en verzorgd bij. Dat blijkt ook uit het eerder genoemde beheerplan. De accommodaties zijn functioneel, veilig en van voldoende tot goede kwaliteit.

In veel gevallen is er sprake van een traditionele opzet van de accommodaties, die specifiek zijn ingericht voor de tak van sport die er beoefend wordt.

Ondanks de geclusterde ligging van de parken lijken ze op het oog niet veel met elkaar te hebben. Er is weinig multifunctioneel gebruik en er zijn weinig zichtbare verbindingen tussen de faciliteiten van verschillende verenigingen. De sportparken zijn afgescheiden door (veelal) hoog hekwerk en de parken zijn niet openbaar toegankelijk.

VERWACHTE GROEI BEHOEFTE AAN BUITENSPOORT

Hoewel een groei van vraag/behoefte aan buitensport aannemelijk is, is deze groei – zoals ook bij de ontwikkelingen van de binnensport is genoemd – en het effect daarvan op de vraag/behoefte op dit moment niet exact vast te stellen. In een later stadium dient dit concreet uitgewerkt te worden, naar de verschillende dorpen en takken van sport.

BEWEEGVRIENDELIJKE OMGEVING

Als gezegd, sport lang niet iedereen bij een sportvereniging. De ongebonden sporter maakt steeds vaker gebruik van het commerciële aanbod en van de openbare ruimte. Wandelen, hardlopen en fietsen in de openbare ruimte zijn populaire en groeiende sporten. Met namen om de ongebonden sporter goed te faciliteren in de buitenruimte heeft de gemeente een rol. Een beweegvriendelijke omgeving is belangrijk om de drempel te verlagen en meer mensen te stimuleren en faciliteren om aan het bewegen te komen of blijven. Een beweegvriendelijke omgeving wordt steeds vaker gezien als belangrijkste sportfaciliteit in Nederland. Landelijk bestaat er een indicator die aangeeft hoe de gemeente scoort op een zestal indicatoren. De indicatoren zijn:

- Sportaccommodaties/sportvoorzieningen (zoals grasvelden, sporthallen, gymzalen en zwembaden)
- Speel- en sportplekken (zoals playgrounds, schoolpleinen, speeltuinen, skateparken, trapveldjes en outdoor fitness)
- Sport-, speel- en beweegruimte (zoals beweegtuinten, parken, plantsoenen, volkstuinten, speelvijvers en meren)
- Routes (zoals wandelroutes, fietspaden en -snelwegen, ruiterspaden en skeeleroutes)
- Buitengebied (zoals bos, hei, duin en strand)
- Nabijheid publieke voorzieningen (zoals school, supermarkt, kerk en huisarts)

Op de indicatoren is voor iedere gemeente een score uitgerekend op basis van een 5-puntschaal. Ten opzichte van het landelijk gemiddelde blijft de kernindicator beweegvriendelijke omgeving in Zuidplas met een score van 2,3 iets achter. Zie onderstaande tabel 13.

Beweegvriendelijke omgeving	Zuidplas	NL
Sport en spelvoorzieningen	2,25	1,9
Sport, speel en beweegruimte	2,3	3,1
Routes	2,7	2,3
Buitengebied	2,0	2,0
Nabijheid van voorzieningen	3,3	3,7
Totaal	2,3	2,6

Tabel 13: Kernindicator beweegvriendelijke omgeving (www.sportopdekaart.nl)

De gemeente Zuidplas scoort ten opzichte van landelijk gemiddeld hoger op de indicatoren sport en spelvoorzieningen en routes. Dit houdt in dat er in Zuidplas meer m² aan routes en meer sport en spelvoorzieningen dan gemiddeld in Nederland beschikbaar zijn. Opvallend zijn de lagere scores voor sport-, speel- en beweegruimte en de nabijheid van voorzieningen. Verbeteringen in de openbare ruimte lijken dan vooral op dat gebied te liggen.

Om een beweegvriendelijke omgeving ‘werkend’ te krijgen, zodat mensen daadwerkelijk meer gaan bewegen is er door Mulier instituut onderzoek gedaan naar werkende mechanismen. De volgende mechanismen komen daarbij naar voren:

- Fysieke inrichting zorgt voor gevoelens van sociale veiligheid.
- Connectiviteit leidt, mits de infrastructuur op orde is, tot meer verplaatsingsgedrag.
- Een esthetische omgeving zorgt voor gevoelens van veiligheid.

- Beweegvoorzieningen kunnen leiden tot meer beweeggedrag, als dit gecombineerd wordt met programma's.
- Gebruik van de openbare ruimte kan leiden tot gevoelens van sociale veiligheid, wat leidt tot gebruik van de openbare ruimte.

Bovenstaande mechanismen dienen te worden meegenomen in toekomstige plannen op het gebied van openbare ruimte, speelbeleid en/of andere stedenbouwkundige ontwikkelingen.

SAMENGEVAT

Op dit moment voldoet het aanbod aan buitensportaccommodaties op de volgende punten:

- Accommodaties zijn functioneel, veilig en van voldoende tot goede kwaliteit.
- Er is sprake van een goede spreiding van sportparken over de verschillende dorpen.

Daarnaast komen uit de analyse de volgende knel- en aandachtspunten naar voren:

- Er is op basis van huidige normen sprake van een tekort aan buitensportvelden.
- Op de korte en langere termijn zal het tekort aan capaciteit van buitensportvelden verder toenemen.
- Het huidige aanbod is traditioneel en gesloten.
- Er is weinig multifunctioneel gebruik van buitensportaccommodaties.
- Er is een tekort én er is toenemende behoefte aan een sportieve buitenruimte.

Voor een duurzame en toekomstbestendige infrastructuur voor buitensport en de groeiende groep ongebonden sporters komen de volgende aanbevelingen naar voren:

- Moderniseren van het huidige aanbod aan buitensportaccommodaties.
- Vergroten van de mogelijkheden voor ongeorganiseerde sporters.
- Op termijn de capaciteit wedstrijd velden voetbal, korfbal velden en mogelijk hockey velden vergroten (afhankelijk van de snelheid van groei van de verenigingen)

2.8 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van de analyse van de huidige situatie, trends en ontwikkelingen zijn conclusies getrokken die – later in dit rapport – worden omgezet naar aanbevelingen voor de nieuwe sport- en accommodatievisie. Deze conclusies hebben we in deze paragraaf onderverdeeld naar ‘sport en bewegen’ en naar de ‘accommodaties en voorzieningen in Zuidplas’.

SPORT EN BEWEGEN

In de volgende tabel zijn de conclusies weergegeven, onderverdeeld naar sterk en/of kansrijk en aandachtspunten.

STERK EN/OF KANSRIJK	AANDACHTSPUNTEN
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veel inwoners zijn lid van een sportvereniging. ▪ Verenigingen zijn betrokken en sterk verankerd in de samenleving. ▪ De behoefte aan sport en bewegen groeit (meer inwoners, meer jeugd) en verandert (meer senioren, veranderende leefstijlen). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De sportdeelname in totaliteit blijft achter. ▪ De lidmaatschappen bij verenigingen van kinderen tot 10 jaar blijft iets achter.

Tabel 14: Conclusies op het gebied van sport en bewegen

Aanbevelingen

Om in te spelen op de bovenstaande conclusies doen we een aantal aanbevelingen voor de nieuwe sport- en accommodatievisie:

- Om de sportdeelname te verhogen zien we een belangrijke rol weggelegd voor de huidige sportverenigingen. De huidige verenigingsstructuur in Zuidplas is sterk. Meerdere verenigingen zitten in de lift, zien het aantal leden groeien en zijn sterk verankerd in de sameleving. Door in te zetten op behoud van sportverenigingen is het mogelijk om meer inwoners in beweging te krijgen en houden.
- Daarnaast zijn vitale verenigingen beter in staat om voor de toenemende groep jongeren en ouderen nieuw of aangepast aanbod te ontwikkelen, samenwerking aan te gaan met andere organisaties en zo een belangrijke rol te spelen binnen het sociale domein. Hierdoor kunnen ook de inwoners – waarvoor sport minder vanzelfsprekend is – aansluiten en meedoen. Het ontwikkelen en ondersteunen van deze vitale verenigingen is daarom essentieel.
- Het minder ongeorganiseerd sporten door inwoners in Zuidplas lijkt vooral de oorzaak te zijn van het achterblijvende sport- en beweeggedrag onder inwoners. Om die reden is het van belang om ook aandacht en ruimte te geven aan het ongeorganiseerde aanbod. Door ook de ongeorganiseerde sport- en beweegmogelijkheden duidelijk zichtbaar te maken kunnen inwoners – die zich niet direct bij een vereniging willen aansluiten – ook volop in beweging komen.

ACCOMMODATIES EN VOORZIENINGEN

In de volgende tabel zijn deze conclusie op het gebied van accommodaties en voorzieningen weergegeven, onderverdeeld naar sterk en/of kansrijk en aandachtspunten.

STERK EN/OF KANSRIJK	AANDACHTSPUNTEN
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Relatief veel capaciteit aan binnen- en buitensportaccommodaties beschikbaar. Met name overdag nog voldoende mogelijkheden. ▪ Binnensportaccommodaties maken onderdeel uit van samengestelde accommodaties. ▪ Functionele buitensportaccommodaties, veilig en van voldoende tot goede kwaliteit. ▪ Goede spreiding van accommodaties (binnen en buiten). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veel capaciteit in ‘beperkt functionele’ gymzalen. ▪ Tekort aan binnen- en buitensportaccommodaties om aan de vraag/behoefte van verenigingen te kunnen voldoen. ▪ Op korte termijn neemt tekort aan sportaccommodaties naar verwachting verder toe (binnen én buiten). ▪ Aanbod binnensportaccommodaties verouderd. ▪ Aanbod buitensportaccommodaties traditioneel en ‘gesloten’. ▪ Tekort én toenemende behoefte aan sportieve buitenruimte.

Tabel 15: Conclusies op het gebied van accommodaties en voorzieningen

Aanbevelingen

Om in te spelen op de bovenstaande conclusies doen we een aantal aanbevelingen voor de nieuwe sport- en accommodatievisie:

- De totale capaciteit voor binnensport in Zuidplas is theoretisch toereikend om in de vraag/behoefte te kunnen voorzien. In de praktijk is echter een tekort aan accommodaties. Dit komt doordat de georganiseerde sport vooral in de avonden actief is en – vanwege de beperkte functionaliteit van gymzalen – vooral gebruik maakt van sporthallen. Met name in de wintermaanden levert dit grote capaciteitsproblemen op. Een mogelijke oplossing zit in een omvorming van bestaande gymzalen naar grotere zalen/hallen waardoor het beter aansluit op het aanbod van de georganiseerde sport.

- Bij de ontwikkeling van nieuwe accommodaties en voorzieningen adviseren we om het samengestelde karakter van accommodaties waar mogelijk te behouden. Dit versterkt het multifunctionele gebruik en de samenwerking tussen organisaties en verenigingen. Accommodaties blijven daarmee ook een ontmoetingsplek voor het dorp.
- Met het oog op een eventuele uitbreiding van Zuidplas zijn er nieuwe en extra voorzieningen nodig. De groeiende behoefte aan binnensport richt zich vooral op accommodaties die geschikt zijn voor de georganiseerde sport (sportzaal/sporthal) en/of vernieuwend zijn en inspelen op actuele trends en ontwikkelingen in het bewegingsonderwijs of het sociale domein.
- Het huidige aanbod aan buitensportaccommodaties voor de georganiseerde sport staat onder druk, met een aantal aandachtspunten voor de korte termijn zoals het aantal wedstrijdvelen voetbal en de nieuwe maatvoering bij korfbal. Op (middellange) termijn is uitbreiding noodzakelijk.
- Naast uitbreiding van de capaciteit is het moderniseren en multifunctioneler inzetten van sportparken een kans om verenigingen meer te laten samen werken, maar ook om nieuwe en andere doelgroepen naar het sportpark te trekken. Door het openbreken van de huidige gesloten sportparken kunnen ook ongebonden sporters mogelijk gebruik maken van de voorzieningen.
- Ten slotte zien we het optimaliseren van de buitenruimte, waardoor sporten en bewegen in de openbare ruimte toegankelijker en aantrekkelijker wordt, als een belangrijke voorwaarde om meer inwoners in beweging te krijgen. Te denken valt aan sportieve mogelijkheden in parken, op en rond het water en routes voor wandelen, hardlopen en fietsen.

3 DE SPORTAMBITIES VAN ZUIDPLAS

3.1 INLEIDING

Deze sport- en accommodatievisie beschrijft de koers voor de komende jaren. Op basis van de analyse van de huidige situatie, de trends en ontwikkelingen en de verwachtingen voor de toekomst zijn er vier ambities uitgewerkt. De ambities geven richting, inspireren en helpen bij het maken van sportieve keuzes.

De ambities zijn uiteindelijk vertaald naar vijf meetbare doelen voor de komende jaren. Doelen die haalbaar en realistisch zijn, passen bij de gezamenlijke uitdaging en aansluiten bij de kracht van Zuidplas.

3.2 AMBITIE 1: IN ZUIDPLAS KAN IEDEREEN MEE DOEN

De huidige sport- en beweegparticipatie in Zuidplas is te laag. Onvoldoende inwoners voldoen aan de beweegrichtlijnen. Opvallend daarbij is juist het hoge percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging. Dit ligt in bijna alle leeftijdscategorieën hoger dan landelijk gemiddeld. Alleen in de leeftijdscategorie kinderen t/m 10 jaar blijft het percentage leden iets achter. Voor hen lijkt het iets minder steeds vanzelfsprekend te zijn om lid te worden van een sportvereniging. Voor de continuïteit van verenigingen is instroom van de jongste jeugd van vitaal belang. Daarnaast is bekend dat de kans op een gezonde leefstijl bij inwoners op latere leeftijd begint bij voldoende sport en bewegen op jonge leeftijd. Des te meer reden om deze doelgroep direct te stimuleren om te gaan sporten en bewegen en voldoende capaciteit in de accommodaties te hebben.

In Zuidplas zal de groep senioren de komende jaren explosief toenemen. Het is de vraag in hoeverre zij hun weg weten te vinden naar het sport- en beweegaanbod, vooral als de mobiliteit afneemt. Om ouderen in beweging te krijgen en te houden, is aanbod nodig dat aansluit bij de wensen en mogelijkheden. Het traditionele aanbod van verenigingen biedt hiervoor vaak onvoldoende mogelijkheden.

Voor mensen met een beperking is de drempel hoog om aan te kunnen sluiten bij het reguliere aanbod. Het is lang niet altijd mogelijk om deel te nemen het bestaande aanbod en de doelgroep heeft veelal behoefte aan extra begeleiding en ondersteuning. Toch zijn er steeds meer sportverenigingen bereid – zowel in Zuidplas zelf als in de nabije regio – om speciaal aangepast aanbod voor de doelgroep aan te bieden. Het is echter vaak nog onbekend en mensen met een beperking weten de weg naar de sport niet altijd goed te vinden.

Naast het aanbod van sport en bewegen speelt bij deze ambitie ook het aanbod aan voorzieningen een rol. Reisafstand en bereikbaarheid zijn voor zowel de jongste jeugd als voor ouderen belangrijk. Accommodaties en voorzieningen moeten in de direct nabijheid te vinden zijn, anders vormt het een te grote drempel om het aanbod op te zoeken. Het betreft hierbij niet alleen accommodaties voor de georganiseerde sport; om iedereen mee te kunnen laten doen, is tevens een goede beweegvriendelijke openbare ruimte belangrijk.

Om het aanbod van sport en bewegen en het aanbod van accommodaties op peil te krijgen is het ten slotte van belang om rekening te houden met de ontwikkelingen in Zuidplas. De verwachting is dat de gemeente Zuidplas groeit en bij concrete bouw- en ontwikkelplannen zal een grote groep nieuwe inwoners zich in Zuidplas gaan vestigen. Het betreft inwoners of 'nieuwkomers':

- Die naar verwachting in de levensfase verkeren van startende gezinnen/gezinnen met opgroeiende kinderen. Veelal tweeverdieners die o.a. vanwege een drukke agenda een andere sport- en beweegbehoefte vertegenwoordigen.
- Die naar verwachting een andere samenstelling naar leefstijlen hebben. Meer inwoners die gericht zijn op zichzelf en hun directe omgeving, carrière willen maken en minder waarde hechten aan de sociale binding en samenhang (meer blauwe leefstijlen en minder groene).
- Waarvan de kinderen hun weg zullen weten te vinden naar de verenigingen. Dit omdat ouders vaker het belang van sport (in verenigingsverband) inzien en zelf ook in hun jeugd veel aan sport hebben gedaan.

Het sport- en beweegaanbod evenals de voorzieningen en accommodaties moeten inspelen op deze ontwikkeling om ook deze groep nieuwe inwoners volop mee te kunnen laten doen in de samenleving.

3.3 AMBITIE 2: IN ZUIDPLAS WERKEN WE ZOVEEL MOGELIJK SAMEN

Kenmerkend voor de gemeente Zuidplas is de sterke verenigingsstructuur. In ieder dorp zijn vitale en betrokken verenigingen actief die meer dan alleen het sportaanbod verzorgen. Ze staan midden in de samenleving en spelen voor veel inwoners een belangrijke rol. Aan de andere kant ligt er in Zuidplas een taak om meer inwoners in beweging te krijgen en te houden.

Landelijk zien we de trend dat steeds meer sportverenigingen zich bewust zijn van hun rol in de maatschappij. Hedendaagse sportverenigingen zijn een onderdeel van een voortdurend in beweging zijnde samenleving. Ze merken dat de vraag van leden verandert en dat er andere organisaties in de buurt zijn waarmee samenwerkingsverbanden kunnen worden opgezet. Ook voor een toekomstbestendige infrastructuur in Zuidplas is het van belang dat de huidige verenigingen zich bewust zijn van de veranderende samenleving en toekomstige vraag/behoefte van (potentiële) leden.

Verenigingen kunnen dit niet alleen. Samenwerking met andere verenigingen, maar vooral ook domeinoverstijgende samenwerking lijkt essentieel om de ontwikkelingen in de samenleving het hoofd te kunnen bieden. Samenwerking met het onderwijs, met de zorg, met welzijn en cultuur et cetera kan zorgen voor meer en passende beweegvormen die op elkaar aangesloten kunnen worden en die kwetsbare doelgroepen door middel van deze multidisciplinaire aanpak ondersteunen. Ook regionaal wordt er samengewerkt op thema's die de gemeentegrenzen overstijgen. Denk aan het aanbod en de ondersteuning voor mensen met een beperking. Op die manier kunnen de huidige verenigingen een belangrijke bouwsteen zijn in het brede sociale domein.

3.4 AMBITIE 3: IN ZUIDPLAS HEEFT DE JEUGD DE TOEKOMST

'Jong geleerd is oud gedaan.' Een gezegde dat voor zichzelf spreekt en waarvan bekend is dat dit voor sport en bewegen en een gezonde leefstijl op latere leeftijd heel vaak uitkomt. Wanneer men op jonge leeftijd veel sport en beweegt, is de kans erg groot dat men op latere leeftijd blijft sporten.

Op dit moment is de sportdeelname van de jeugd in Zuidplas is te laag. Dit komt tot uiting in het percentage kinderen t/m 10 jaar dat lid is van een sportvereniging. Dit percentage ligt lager dan gemiddeld in Nederland, terwijl alle andere leeftijdscategorieën in Zuidplas hoger scoren. Ook beweegt de jeugd minder dan gemiddeld in de regio het geval is.

Landelijk zien we dat kinderen steeds minder bewegen. Ze spelen minder buiten, worden door de ouders met de auto naar school gebracht en kinderen vermaken zich achter de spelcomputer, tablet of smartphone. Meer dan ooit lijken interventies nodig om de jeugd in beweging te krijgen. En met het oog op een gezonde instroom van onderaf bij verenigingen is voldoende sport en bewegen voor de jeugd in Zuidplas de komende jaren dan ook een belangrijk aandachtspunt.

Om de jeugd in beweging te krijgen, is aantrekkelijk aanbod nodig. Aanbod dat aansluit bij de belevingswereld van het kind, dat voldoende uitdaging biedt en dat continu wisselt en kinderen opnieuw prikkelt en aantrekt. Allereerst in het bewegingsonderwijs op basisscholen, maar zeker ook in het naschoolse aanbod en aanbod van verenigingen. Moderne sporten en activiteiten als survival, free running en bossaball stijgen landelijk snel in populariteit onder jeugd.

Ten slotte is voor Zuidplas multisport kansrijk vanwege de sterke verenigingsstructuur. Onder multisport verstaan wij de inhoudelijke samenwerking tussen verschillende sporten, sportverenigingen en maatschappelijke partners (bijvoorbeeld onderwijs). Voor de sporter heeft dit o.a. de volgende voordelen:

- De sporter ontwikkelt zich completer, waardoor hij beter kan worden in zijn sport naar keuze.
- De oefenstof is afwisselender en uitdagender, waardoor de sporter meer plezier heeft in het sporten (en het afvallen tijdens de puberjaren voor een deel kan worden voorkomen).
- Doordat sporters zich completer ontwikkelen, ontstaat er minder kans op blessures.

Wanneer de huidige verenigingen in Zuidplas elkaar op dit thema weten te vinden, kan er een sterk aanbod ontwikkeld worden.

3.5 AMBITIE 4: IN ZUIDPLAS KUN JE OVERAL SPORLEN IN ALLE DORPEN

We willen in ieder dorp voldoende mogelijkheden om te sporten. Allereerst omdat bereikbaarheid voor een groot deel van de inwoners (voornamelijk inwoners met een groene leefstijl) van groot belang is om aan sport of bewegen deel te nemen. Daarnaast zien we het aantal ouderen evenals de groep jongste jeugd de komende jaren in alle dorpen toenemen. Voor deze groepen is nabijheid van sportvoorzieningen een belangrijke voorwaarde om in beweging te komen.

De bevolking groeit, wat betekent dat de capaciteit aan accommodaties voor de huidige sportverenigingen (zowel binnen- als buitensport) onder druk komt te staan. Het vergroten van het huidige aanbod lijkt onvermijdelijk.

Naast een goede en toekomstbestendige infrastructuur voor de georganiseerde sport maken we ons ook sterk voor de ongeorganiseerde sporter. Een groep die al jaren toeneemt en die naar verwachting ook de komende jaren verder zal stijgen. Helemaal gelet op de mogelijke groei van de bevolking en de nieuwe groep inwoners. Een beweegvriendelijke buitenruimte voor iedere inwoner, waardoor men verleid en gestimuleerd wordt om meer in beweging te komen.

3.6 VAN AMBITIES NAAR MEETBARE DOELEN

Ambities geven richting aan het te voeren beleid. Het is de koers waarop we de komende jaren onze plannen maken en afstemmen. Het is echter van belang ook een aantal meetbare doelen te formuleren, waarmee we een duidelijke stip op de horizon zetten. De ambities van Zuidplas zijn vertaald naar de volgende doelen voor 2023.

IN 2023:

- is het percentage inwoners dat voldoet aan de beweegrichtlijnen minimaal op het niveau van het landelijk gemiddelde (o.b.v. cijfers RIVM);
- is het aantal kinderen dat wekelijks voldoende sport gestegen tot minimaal het regionale gemiddelde (o.b.v. cijfers GGD) en is het percentage lidmaatschappen van inwoners t/m 10 jaar gestegen tot minimaal het landelijk gemiddelde;
- is 25% van de sportverenigingen in de gemeente Zuidplas een Open Club (o.b.v. de definitie van NOC*NSF);
- kun je bij alle sportaanbieders (sociaal) veilig sporten en word je positief gestimuleerd (er zijn geen meldingen van grensoverschrijdend gedrag).

4 DE AANPAK OP HOOFDLIJNEN

4.1 INLEIDING

In het vorige hoofdstuk zijn de ambities en doelen voor de komende jaren beschreven. Voor al deze doelen en ambities is de aanleiding en achtergrond toegelicht. In dit hoofdstuk worden de ambities vertaald naar een meer concreet plan van aanpak. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen software (programma's en ondersteuning op het gebied van sport en bewegen) en hardware (accommodaties en voorzieningen).

4.2 SOFTWARE

Met de software van sport en bewegen worden de programma's, activiteiten en vormen van ondersteuning bedoeld die er toe moeten leiden dat meer mensen in beweging komen en blijven. De software is onder te verdelen naar programma's/activiteiten op het gebied van sportstimulering en programma's/activiteiten op het gebied van verenigingsondersteuning.

De programma's/activiteiten op het gebied van sportstimulering zijn:

- Stimulering van sport bij kinderen
- Versterken kwaliteit van bewegen (in het bewegingsonderwijs)
- Jeugdfonds Sport en Bewegen

Bij verenigingsondersteuning richt de aanpak zich op:

- Open Clubs
- Een veilig sportklimaat
- Het inrichten van een sportloket
- Een sportadviesraad

De verschillende onderdelen worden hieronder nader toegelicht. Om dit alles uit te kunnen voeren is een programma opgesteld met betrekking tot sportstimulering én verenigingsondersteuning. Beide functionarissen richten zich op het uitvoeren van hieronder beschreven programma's en activiteiten. Het betreft inzet met als doel om overkoepeld over bestaande scholen en sportverenigingen te kunnen handelen. Een inzet die met name gericht is op (slim) samenwerken, verbinden tussen sport, zorg, welzijn, onderwijs en gezondheid en het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van het bestaande aanbod.

Daarvoor is tevens een klein activiteiten- en werkbudget meegenomen. Het ligt voor de hand om bij de financiering van beide functies mogelijkheden van cofinanciering door bijvoorbeeld onderwijs te verkennen. Dit is financieel nader uitgewerkt in het volgende hoofdstuk. Verder kunnen de hierna genoemde onderdelen verder worden uitgewerkt in het lokale sportakkoord, wat als een uitvoeringsprogramma van deze sportvisie moet worden gezien.

STIMULERING VAN SPORT BIJ KINDEREN

Om de jeugd in beweging te krijgen, is het belangrijk om ze vroeg in aanraking te laten komen met het sport- en beweegaanbod. Het zichtbaar maken van de mogelijkheden, al dan niet samen met de verenigingen en andere aanbieders, biedt een kans om kinderen vroegtijdig te enthousiasmeren voor (een bepaalde tak van) sport. Wanneer we de jeugd willen stimuleren om aan sport en bewegen te doen, moet het aanbod allereerst aansluiten op de belevingswereld van kinderen en moeten kinderen het plezier vooral ervaren door deel te nemen. Een aantal voorbeelden:

- Het organiseren en aanbieden van voorschoolse en naschoolse activiteiten, gericht op het aanwezige sportaanbod in Zuidplas.
- Samenwerking tussen onderwijs en sport stimuleren zodat er een 'brug' ontstaat tussen het aanbod op school en het aanbod van verenigingen (denk aan gastlessen op of kennismakingslessen bij een sportverenigingen).

- Organiseren (en/of continueren) van sportdagen waar het aanbod van sport wordt gepresenteerd en kan worden uitgetoet (denk aan evenementen als de sportdag op school, de Konings spelen of open instuif dagen bij sportverenigingen).

Van sportverenigingen, sportaanbieders, onderwijsinstellingen en de huidige exploitanten van accommodaties mag een proactieve houding worden verwacht. En waar nodig kan ondersteuning worden ingezet. De gemeente Zuidplas heeft met de programma's BRAinS, BRAVO en Sport en Bewegen al meerdere instrumenten voor stimulering. Wij stellen voor dit programma te continueren en verder te versterken.

VERSTERKEN KWALITEIT VAN BEWEGEN (IN HET BEWEGINGSONDERWIJS)

Zoals hierboven ook vermeld, is het belangrijk dat kinderen het plezier van sport en bewegen op jonge leeftijd ervaren. De kwaliteit van het aanbod speelt daarbij een sleutelrol. Door bezuinigingen of door andere keuzes is het lang niet meer overal vanzelfsprekend dat het gymonderwijs wordt gegeven door een vakdocent. En dat terwijl de meeste kinderen daar voor het eerst echt in aanraking komen met sport en/of bewegen.

Kwalitatief goed bewegingsonderwijs draagt eraan bij dat kinderen zich op een eigen niveau kunnen ontwikkelen en dat ze continu geprikkeld en uitgedaagd worden. Dit in een omgeving die dynamisch is en met activiteiten die inspelen op de belevingswereld van het kind. Door de scholen in Zuidplas te ondersteunen bij het versterken van de kwaliteit van bewegen, dragen we bij aan een groter en leuker aanbod voor kinderen. Het aanbod kan worden verbonden aan het aanbod van verenigingen, er kan minder klassikaal en meer in groepen worden gewerkt en de gymactiviteiten kunnen in een modernere 'jasje' worden gestoken. Het versterken van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs voorkomt vroegtijdige uitval en/of achterstand en stimuleert kinderen om ook buiten de les meer te bewegen.

Bij dit onderwerp moet direct worden opgemerkt dat versterking van het bewegingsonderwijs eerst en vooral de bevoegdheid is van de schoolbesturen. De gemeente Zuidplas kan slechts, als zij hiervoor gevraagd wordt door die schoolbesturen, een ondersteunende rol vervullen.

JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR

Niet voor iedereen in Zuidplas is sporten bij een vereniging financieel haalbaar. Om toch alle jongeren de kans te geven om te sporten is er het Jeugdfonds Sport en Cultuur, waarin de gemeente Zuidplas al een aantal jaren participeert. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur betaalt de contributie/het lesgeld voor kinderen en jongeren uit gezinnen waar te weinig geld is om te sporten, muziek te maken, te dansen, te schilderen, toneel te spelen of iets anders creatiefs te doen.

Om in aanmerking te komen voor een bijdrage vanuit dat fonds moet aan de volgende door de gemeente Zuidplas opgestelde voorwaarden worden voldaan:

- Kinderen moeten tussen 4 en met 17 jaar oud zijn en zijn ingeschreven in de gemeente Zuidplas.
- Het inkomen van de ouders is niet hoger dan 120% van het minimuminkomen.
- De bijdrage voor sport is maximaal € 225,00 per twaalf maanden, inclusief attributen en/of kleding. Indien de maximale € 225,00 niet wordt besteed aan contributie, mag er voor maximaal € 100,00 een waardebon voor sportkleding en/of sportattributen worden aangevraagd.

Zie bijlage 4 voor alle spelregels die door de gemeente Zuidplas zijn opgesteld.

OPEN CLUBS

Verenigingen kunnen een belangrijke rol spelen in het sociale domein. Dat is één van de conclusies die we eerder in het rapport hebben beschreven en toegelicht. Wanneer we deze rol door verenigingen willen laten vervullen dan lukt dat beter met vitale verenigingen. Oftewel open clubs die midden in de samenleving staan, samenwerken met andere organisaties en continu in beweging zijn om de leden en potentiële leden te bedienen en stimuleren naar een gezonde leefstijl.

Deze open clubs ontstaan niet altijd vanzelf en dat mag ook niet altijd van de verenigingen verwacht worden. Het aanmoedigen en professioneel ondersteunen van verenigingen is hard nodig om verenigingen meer te kunnen laten doen dan enkel het aanbieden van het bestaande en reguliere aanbod. Door ondersteuning is het mogelijk arrangementen te organiseren, samen met partners uit het sociale domein, waarmee kwetsbare doelgroepen geholpen worden.

Door kennis en expertise te delen en door samenwerking tot stand te brengen, ontstaat nieuw aanbod dat past bij de inwoner van de toekomst.

Het verbinden van sportverenigingen onderling kan zorgen voor nieuwe multisportactiviteiten, waardoor kinderen zich motorisch beter ontwikkelen. Dit draagt bij aan beter bewegen (talentontwikkeling), wat weer een positief effect heeft op een leven lang bewegen.

EEN VEILIG SPORTKLIMAAT

Om te gaan sporten én te blijven sporten is het belangrijk om een sociaal veilige omgeving aan te bieden. Een omgeving waar je op je eigen niveau het plezier van sport kunt ervaren. Waar trainers en begeleiders zijn die je helpen ontwikkelen, je in je waarde laten en grenzen van goed en sociaal aanvaardbaar gedrag bewaken. Zeker bij verenigingen waar veel – zo niet alles – gaat op basis van vrijwilligheid is het soms lastig om alles te controleren. Maar ook in het onderwijs waar door werkdruk de leerkracht niet altijd in staat is om alle kinderen dezelfde aandacht en ondersteuning te bieden.

Het is van belang dat sportaanbieders worden ondersteund bij het creëren van een veilige omgeving waar iedereen zich thuis en prettig voelt. Enkele mogelijkheden daarbij zijn:

- Ondersteunen van aanbieders bij aanvragen VOG voor vrijwilligers en/of professioneel kader.
- Ontwikkelen aanbod voor mensen met een beperking én voor kwetsbare doelgroepen, zodat ook zij zich thuis voelen bij een verenigingen of ander sportaanbod.
- Aanbieden van extra lessen gymonderwijs (bijvoorbeeld Motorische Remedial Teaching) om te voorkomen dat de minder vaardige bewegers vroegtijdig uitvallen.

Om te beoordelen of het goed gaat in Zuidplas én om mensen te stimuleren grensoverschrijdend gedrag actief te melden – zodat waar nodig actie kan worden ondernomen – adviseren we om een meldpunt in te richten waar inwoners (anoniem) terecht kunnen bij ongewenst en/of grensoverschrijdend gedrag.

HET INRICHTEN VAN EEN SPORTLOKET

Om ervoor te zorgen dat sportverenigingen en -aanbieders in Zuidplas weten waar ze terecht kunnen voor hulp en ondersteuning kan een sportloket worden ingericht. Maar ook inwoners en andere organisaties die vragen en/of ondersteuning nodig hebben op het gebied van sport en bewegen kunnen er terecht. Denk bijvoorbeeld aan vragen en ondersteuning rondom het subsidiebeleid. Het ligt voor de hand om het sportloket te beleggen bij sportstichting Zuidplas, die zich als exploitant van accommodaties en als één van de uitvoerders van het gemeentelijke sportbeleid inzet voor sport en bewegen in Zuidplas.

Sportstichting Zuidplas is in 2018 ontstaan uit een samengaan van Stichting Polderbad en de gemeentelijke afdeling Sport en Bewegen en is verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van een groot aantal binnensportaccommodaties, waaronder de zwembaden, en het stimuleren van sport en bewegen binnen de gehele gemeente. Als één van de uitvoerders van het gemeentelijke sportbeleid kan Sportstichting Zuidplas zich de komende jaren verder ontwikkelen als hét centrale loket voor sport en bewegen binnen de gemeente, waardoor het in staat is de kar te trekken in de uitvoering van het sportbeleid. De gemeente maakt met Sportstichting Zuidplas afspraken over prestaties en inzet van middelen ten behoeve van sport en bewegen.

Ook is Sportstichting Zuidplas de aangewezen organisatie die richting de gemeente als belangenbehartiger van sportverenigingen en de georganiseerde sporter kan optreden. In haar rol is het voor de gemeente een goede sparringpartner om het beleid te toetsen en waar nodig aan te scherpen of bij te sturen.

SPORTADVIESRAAD

Om de samenwerking tussen verenigingen te versterken, maar ook om een gezamenlijke vuist in het domein van sport en bewegen te maken, leeft bij verenigingen en Sportstichting Zuidplas het idee om een sportadviesraad op te richten. Dit kan juridisch en organisatorisch op verschillende manieren, maar met als voornaamste doel de krachten te bundelen. Vanuit de sportverenigingen/sportaanbieders wordt er in die gedachte één kerngroep of stuurgroep gevormd die als eenheid de belangen van afzonderlijke sportverenigingen verwoord en behartigt. En die vanuit die taak richting zowel de gemeente als Sportstichting Zuidplas als klankbord en denktank fungeert. De sportadviesraad kan zorg dragen voor meer en intensievere samenwerking tussen vereniging onderling en tussen de sport en andere domeinen.

4.3 HARDWARE, DE UITGANGSPUNTEN

Met de hardware worden de (bestaande) binnen- en buitensportaccommodaties bedoeld, maar zeker ook de voorzieningen en faciliteiten voor de ongeorganiseerde sporter. In deze paragraaf beschrijven we de uitgangspunten die wij hebben gehanteerd voor het toekomstbestendig maken van het accommodatieaanbod in Zuidplas. In de paragraaf daarna volgt de uitwerking gemeentebreed en per dorp.

Bij de ontwikkeling van de hardware in Zuidplas hanteren we de volgende uitgangspunten die hieronder nader worden toegelicht:

- Bouwen van (of ombouwen tot) functionele gym- en sportzalen.
- Renovatie/vernieuwbouw bestaande binnensportaccommodaties.
- Multifunctionele binnensportaccommodaties.
- Naar moderne en open sportparken.
- Versterken van de ongeorganiseerde sportmogelijkheden in de buitenruimte.
- Duurzaamheid centraal.

BOUWEN VAN (OF OMBOUWEN TOT) FUNCTIONELE GYM- EN SPORTZALEN

Voor de georganiseerde sport is in Zuidplas onvoldoende ruimte beschikbaar. In de avonduren – en helemaal in de winter – is er voor verenigingen niet of nauwelijks nog geschikte ruimte te vinden. Puur theoretisch is de beschikbare capaciteit in m² sportvloer afdoende om de vraag/behoefte in te vullen, maar de beschikbare zalen zijn voor de georganiseerde sport in de huidige vorm en afmeting functioneel te beperkt.

Het is aan te raden om nu en in de toekomst bestaande gymzalen – waar mogelijk – aan te passen of te vervangen zodat ze multifunctioneler kunnen worden ingezet en door sportverenigingen en scholen gebruikt kunnen worden. In Zuidplas is in de bestaande accommodaties overdag nog voldoende ruimte beschikbaar, dus bij nieuwbouwplannen en de ontwikkeling van het middengebied is het advies breder te kijken dan alleen de onderwijsbehoefte.

RENOVATIE/VERNIEUWBOW BESTAANDE BINNENSPOORTACCOMMODATIES

De huidige binnensportaccommodatie zijn (sterk) verouderd en aan vernieuwing toe. Zeker de sporthallen in Zuidplas voldoen niet meer aan huidige en toekomstige eisen en wensen van gebruikers. Bij sporthal Swanla (1987), sporthal Op Moer (1981) en sporthal De Zuidplas (1974) staan stevige (installatie)technische investeringen en/of onderhoudsinvesteringen op de planning. Om de accommodaties toekomstbestendig te houden/maken is renovatie nodig, zowel in de sporttechnische faciliteiten als de faciliteiten die vanuit gastgerichtheid en hospitality een meerwaarde hebben. Bij de upgradering adviseren we ook na te gaan in hoeverre de capaciteit, flexibiliteit en multifunctionaliteit van accommodaties kan worden vergroot. Er is nader (bouwkundig) onderzoek nodig om een goede financiële inschatting van noodzakelijke investering te kunnen maken en om te bepalen in hoeverre renovatie mogelijk is en/of moet worden overgegaan naar (ver)nieuwbouw.

MULTIFUNCTIONELE BINNENSPOORTACCOMMODATIES

De samenleving én de sport verandert snel. Sportaccommodaties van de toekomst zijn flexibel en in staat om enigszins mee te bewegen in de trends en ontwikkelingen.

Ze zijn bovenal multifunctioneel en vervullen een sociale behoefte (bijvoorbeeld als ontmoetingsplek) in een wijk of een dorp. Om ontwikkelingen in de samenleving het hoofd te kunnen bieden en een belangrijke rol te kunnen spelen in het sociale domein is samenwerking tussen sportverenigingen en andere organisaties nodig. Ook in de opzet en samenstelling van accommodaties nu en in de toekomst vormt samenwerking het uitgangspunt.

Dorpshuis Op Moer in Moerkapelle en Dorpshuis Swanla in Zevenhuizen zijn daarvan goede voorbeelden. Beide dorpshuizen zijn stevig geworteld in de samenleving en hebben een goede naamsbekendheid opgebouwd. De organisaties zijn laagdrempelig benaderbaar voor inwoners. Zowel in Moerkapelle als in Zevenhuizen is de lokale binding sterk en zijn beheerders het gezicht voor inwoners uit het dorp.

NAAR MODERNE EN OPEN SPORTPARKEN

De huidige sportparken in Zuidplas zijn traditioneel en gesloten. Ze zijn ingericht voor de specifieke tak van sport, maar niet of nauwelijks voor andere doelgroepen toegankelijk.

De komende jaren ligt er een opgave om te verkennen of de huidige sportparken geschikt zijn om een bredere rol te vervullen. Bijvoorbeeld door het onderzoeken op dubbelgebruik door meerdere verenigingen of organisatie mogelijk is.

Het openbreken van bestaande parken, door het weghalen van hekken en ze zo toegankelijk te maken voor bijvoorbeeld de ongeorganiseerde sporter, levert in andere gemeentes in Nederland mooie resultaten op. Het multifunctioneler inzetten van bestaande parken is voor Zuidplas ook een mooie kans om meer te kunnen betekenen voor:

- de ongebonden sporters die het park kunnen gebruiken voor hun eigen sport- en beweegbehoefte.
- ongebonden sporters die in groepsverband op geschikte locaties willen afspreken om te gaan sporten of bewegen.
- het creëren van nieuwe samenwerkingen op en rond de parken. Organisaties anders dan de huidige verenigingen kunnen het park gebruiken en inzetten voor eigen programma's en activiteiten.

Bij deze ontwikkeling is een vorm van beheer en toezicht wel noodzakelijk om ongewenst gebruik tegen te gaan.

VERSTERKEN VAN DE ONGEORGANISEERDE SPORTMOGELIJKHEDEN IN DE BUITENRUIMTE

De ongebonden sport wint terrein en groeit landelijk harder dan de georganiseerde sport. Het lijkt een kwestie van tijd dat deze trend en ontwikkeling ook in Zuidplas zichtbaar wordt. De te verwachten groei van Zuidplas en de ontwikkeling van het middengebied zal deze ontwikkeling naar verwachting versnellen. Het aanbieden van een beweegvriendelijke openbare ruimte is belangrijk om inwoners voldoende in beweging te krijgen/houden. Een omgeving die mensen verleidt om te gaan bewegen, bijvoorbeeld door:

- Groei van het aantal routes voor wandelen, hardlopen en fietsen.
- Mogelijkheden voor bootcamp en buitenfitness aan te bieden.
- Vrij toegankelijke sport-, speel-, en beweegruimte beschikbaar te maken. Vooral voor kinderen én ouderen is het van belang dat dit in de directe leefomgeving kan.

Bovenstaande voorbeelden kunnen in combinatie met de eerder genoemde buitensportaccommodaties gerealiseerd worden, maar ook door nieuwe voorzieningen te ontwikkelen.

DUURZAAMHEID CENTRAAL

Voor de gemeente Zuidplas is het thema duurzaamheid een belangrijke pijler in het beleid voor de komende jaren. Ook voor de sport en sportaccommodaties ligt hier een belangrijke rol weggelegd. Sportaccommodaties verbruiken veel energie en de energierekening is voor de sport zelf ook een stevige kostenpost.

Met het oog op de accommodaties en voorzieningen zijn hierboven verschillende onderdelen van de aanpak toegelicht en uitgewerkt.

Bij alle toekomstige interventies is het raadzaam om ontwikkelingen en investeringen te verbinden aan een mogelijke verduurzaming van het gebouw en/of de accommodatie, zoals LED-verlichting en/of zonnepanelen. Hiermee kan worden voldaan aan hedendaagse normen en duurzaamheidsambities van de gemeente Zuidplas, vastgesteld en opgenomen in het programma Duurzaamheid & Klimaatadaptie (2019-2025).

4.4 HET ACCOMMODATIEPLAN

In deze paragraaf zetten we de ontwikkelingen en voorstellen per dorp en voor Zuidplas in totaal uiteen ten behoeve van een toekomstbestendige sportinfrastructuur. De uitgangspunten, zoals beschreven in de vorige paragraaf, zijn gebruikt bij deze uitwerking. In het volgende hoofdstuk zijn alle ontwikkelingen omgezet naar een financiële uitwerking.

4.4.1 GEMEENTEBREDE VOORZIENINGEN EN ACCOMMODATIES

EEN CENTRALE ZWEMVOORZIENING

In Zuidplas zijn momenteel twee zwembaden gevestigd. Beide zwembaden zijn verouderd en investeringen zijn op korte termijn nodig om de accommodaties kwalitatief op voldoende peil te houden.

Uit de analyse komt duidelijk naar voren dat het bezoek in beide baden lager ligt dan te doen gebruikelijk. Om een toekomstbestendige zwemaccommodatie te realiseren, met een gezonde exploitatie, is het samenvoegen van beide baden tot één functioneel zwembad verstandig. Met de op korte termijn noodzakelijk investeringen is tevens aan te raden de ontwikkeling van een nieuwe zwembad niet te ver vooruit te schuiven in de tijd.

Gelet op de grootte van de gemeente, het te verwachten bezoek en de samenstelling van de bevolking is vooralsnog uitgegaan van de volgende configuratie:

- Multifunctioneel wedstrijdbassin (binnen) 25 x 21 meter, met een beweegbare bodem die de helft van het zwembad bevat. Dit bassin is geschikt voor lezswemmen, doelgroepenzwemmen, verenigingszwemmen en baantjes zwemmen. Bij een goede programmering kan dit bassin de behoefte aan zwemmen in Zuidplas in de toekomst (nagenoeg) volledig vullen.
- Doelgroepenbassin (binnen) 10 x 20 meter als optie.
- Recreatiebassin (buiten), waarbij wij een beperkt bassin voorstellen voor kleine kinderen en hun ouders.

Nader onderzoek moet meer inzicht geven in een gedetailleerd en uitgewerkt plan van eisen. Het ligt voor de hand om een centrale locatie te zoeken die voor veel inwoners goed te bereiken is. Een clustering van accommodaties is, zoals eerder gemeld, belangrijk vanuit het multifunctionele gebruik van de accommodatie en het versterken van inhoudelijke samenwerkingen. Het onderzoek moet verder antwoord geven op de vraag welke functionaliteiten gewenst en realistisch zijn met het oog op een gezonde exploitatie. Het ligt voor de hand om in dit onderzoek Sportstichting Zuidplas als huidige exploitant een prominente rol te geven.

Alternatieve scenario's zwembaden

Indien één nieuwe centrale zwemvoorziening om redenen niet haalbaar en/of realistisch blijkt, zijn er op hoofdlijnen drie alternatieve scenario's:

- **Behoud van beide bestaande zwembaden:** In dit scenario moet rekening worden gehouden met stevige investeringen in beide zwembaden om deze veilig en toekomstbestendig te houden. Nader onderzoek moet uitwijzen welke investeringen er op korte, middellange en lange termijn noodzakelijk zijn.
- **Eén nieuw zwembad en behoud van één van beide zwembaden:** In dit scenario kiest de gemeente ervoor om één nieuwe zwemvoorziening te realiseren, met het oog op de groei van Zuidplas, en één van beide baden te behouden. Het ligt voor de hand om – mede gelet op de afschrijving – in dit scenario het Polderbad te vervangen door een nieuwe zwemaccommodatie en het zwembad in Moordrecht te behouden. In dit scenario moet rekening gehouden worden met extra investeringen in de zwemvoorziening in Moordrecht. Nader onderzoek moet uitwijzen welke aanpassingen en investeringen daarmee gepaard gaan.

- **Geen zwembad in de gemeente Zuidplas:** In dit scenario kiest de gemeente ervoor om niet opnieuw te investeren in de zwembaden. Voor het zwemmen zijn inwoners dan – op termijn – aangewezen op zwemvoorzieningen in de omliggende gemeenten.

EEN NIEUWE SPORTHAL

Met het oog op de te verwachten groei van Zuidplas zal de vraag/behoefte aan binnensportaccommodaties de komende jaren sterk toenemen. Naast het renoveren van bestaande accommodaties en het mogelijk ombouwen van gymzalen naar sporthallen of -zalen is er – zeker in de wintermaanden – extra capaciteit nodig.

Bij de ontwikkeling van met name het middengebied pleiten we voor sportvoorzieningen die aansluiten bij nieuwe beweegvormen en -trends, ontwikkelingen in het bewegingsonderwijs en behoefte van de bestaande sportverenigingen zoals eerder in dit rapport is belicht. Voor het realiseren van een dergelijke nieuwe sportvoorziening in een nadere specificatie nodig, maar qua formaat kan uitgegaan worden van een volwaardige sporthal met een bijbehorend investeringsniveau. Aanvullende onderzoek moet antwoord geven op de vraag wat de beste locatie is voor een nieuwe accommodatie en een gedetailleerd plan van eisen met daarin aandacht voor de volgende zaken:

- Omvang en grootte van de accommodatie
- Sporttechnische eisen en bijbehorende normen
- Eventuele toeschouwerscapaciteit
- Multifunctioneel gebruik door meerdere (hoofd)gebruikers
- Flexibiliteit van het gebouw
- Duurzaamheid en energieverbruik

De termijn waarop de nieuwe sporthal gebouwd moet worden, hangt enigszins af van de snelheid waarmee de groei van Zuidplas zich gaat ontwikkelen.

ONGEORGANISEERDE SPORT IN DE (OPENBARE) BUITENRUIMTE

In de hele gemeente Zuidplas geldt dat investeren in een beweegvriendelijke openbare ruimte mensen kan verleiden om meer in beweging te komen. In ieder dorp vraagt dit om maatwerk en om slimme verbindingen naar het buitengebied, waardoor aantrekkelijke routes kunnen ontstaan voor sporten in de buitenruimte. In bijvoorbeeld het speelbeleid en het gemeentelijk beleid voor de openbare ruimte kan een koppeling worden gelegd met de verschillende ambities en uitgangspunten uit deze sport- en accommodatievisie. Noodzakelijke investeringen zijn vooralsnog lastig te ramen, maar gedacht kan worden aan:

- Speelveldjes en -pleinen in de directe leefomgeving van inwoners.
- Toegankelijke, groene en (sociaal) veilige parken.
- Een goed verlichte en (verkeers)veilige infrastructuur waardoor wandelen, fietsen en buiten spelen/sporten aantrekkelijker wordt.
- Obstakelvrije beweegroutes, zodat wandelen en fietsen voor mensen met een beperking mogelijk wordt.
- Goede en efficiënte verbindingen tussen voorzieningen leidt tot meer verplaatsingsgedrag (wandelen in plaats van auto).

Rolschaatsen

Bij de verdere uitwerking pleiten we in elk geval voor een voorziening voor het rolschaatsen in de buitenlucht. Met de rolschaatsvereniging in Moerkapelle beschikt Zuidplas over een tak van sport die zeker niet overal in Nederland kan worden beoefend. Aangeraden wordt om het rolschaatsen te faciliteren door de nieuwe voorziening (semi-)openbaar in te richten in de buitenruimte, waarmee het ook toegankelijk is voor andere sportliefhebbers. Over de exacte locatie van de rolschaatsbaan kan nader overleg plaatsvinden.

4.4.2 ONTWIKKELINGEN PER DORP

MOERKAPELLE

Extra kunstgrasveld

Moerkapelle beschikt over een buitensportpark voor de voetbal- en tennisvereniging. Door de te verwachten groei van Moerkapelle verandert de vraag/behoefte van V.V. Moerkapelle op korte termijn naar 3 velden i.p.v. het 2,5^e veld waarover men nu beschikt. In de directe omgeving van het sportpark zijn twee scholen gevestigd die gebruik maken van de accommodatie, mede omdat ze op eigen terrein beperkte schoolpleinruimte hebben. Bij het aanleggen van een extra kunstgrasveld kan tevens het bestaande 0,5 veld komen te vervallen en worden ingezet ten behoeve van de groei van de school en het benodigde parkeren.

Renovatie of nieuwbouw sporthal in dorps huis op Moer

Voor de binnensport geldt dat met Dorps huis op Moer in de plaatselijke vraag/behoefte wordt voorzien. De accommodatie wordt veel gebruikt door verenigingen uit andere dorpen. De accommodatie is verouderd en een upgrading is nodig om uitnodigend, toegankelijk en veilig te blijven. Op basis van het MJOP zijn investeringen op korte termijn mogelijk om hier een grote stap in te zetten.

MOORDRECHT

Ontwikkeling sportpark 't Ambacht

Op de velden van de voetbalvereniging wordt plaats gemaakt voor woningbouw. Ook worden bestaande woningen gerenoveerd. Samen met de scouting en de postduivenvereniging verhuist de voetbalvereniging naar een nieuw park, genaamd 't Ambacht. Op dit park worden 2 kunstgrasvelden en 1 natuurgrasveld aangelegd, naast een kleed-/clubgebouw en de benodigde parkinfrastructuur. Hiermee wordt tevens het bestaande capaciteitsprobleem van V.V. Moordrecht opgelost.

Nieuwe afmetingen korfbal

Voor de korfbalvereniging in Moordrecht geldt de Koninklijk Nederlands Korfbalverbond de afmetingen van het korfbalspeelveld onlangs heeft gewijzigd. Velden zijn van 60 bij 30 meter verkleind tot 40 bij 20 meter. En op basis van de nieuwe afmetingen zijn ook nieuwe normen vastgesteld. KV IJsselvogels heeft op de bestaande velden de belijning inmiddels aangepast, maar op basis van de nieuwe normen is er sprake van ondercapaciteit.

Een oplossing dient zich aan wanneer de toplaag van het bestaande kunstgrasveld moet worden vervangen. Op dat moment kunnen de velden worden omgebouwd op basis van de nieuwe afmetingen. Binnen de beschikbare ruimte kan de capaciteit dan worden uitgebreid.

Renoveren sporthal

Sportcentrum de Zuidplas is een multifunctioneel centrum met daarin onder andere een zwembad, een sporthal en een gymlokaal. Het complex is gedateerd en renovatie of vernieuwing is nodig om de aantrekkelijkheid en toekomstbestendigheid van de accommodatie te vergroten. Vanwege de geschakelde bouw, de verschillende gebruikers en (deels commerciële) huurders ligt nieuwbouw niet voor de hand. In het MJOP zijn voor de komende jaren stevige investeringen geraamd die mogelijk ingezet kunnen worden om de sporthal en -zaal te upgraden.

NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Nieuwe afmetingen korfbalvelden

Net zoals voor de korfbalvereniging in Moordrecht geldt ook voor korfbalvereniging CKV in Nieuwerkerk aan de IJssel dat door de nieuwe afmetingen en normen aanpassingen aan de velden nodig zijn. Ook bij CKV geldt dat de renovatie van de toplaag van de kunstgrasvelden een mogelijke oplossing biedt. De aanpassing van de toplaag staat volgens MJOP gepland in 2025.

Multifunctionele gymzaal (Beweegbox)

Voor de sportverenigingen in Nieuwerkerk aan den IJssel is er te weinig geschikte binnensportruimte beschikbaar. Zowel de gymnastiek-, korfbal-, als hockeyvereniging zijn al enkele jaren genoodzaakt oplossingen buiten de gemeente te zoeken. Een deel van de oplossing kan gevonden worden in het ombouwen van bestaande gymzaal naar een multifunctionele zaal. Eén van de weinige gymzalen die zich hier op korte termijn voor leent, is gymzaal de Kroonkruid. Voor naastgelegen scholen wordt nieuwe huisvesting gebouwd en een nieuwe gymzaal zal daar normaliter onderdeel van uitmaken. Het vergroten en multifunctioneel maken van deze nieuwe sportzaal vergroot de functionaliteit van de accommodatie. Hiermee kan voor meerdere verenigingen – maar bovenal de gymnastiekvereniging – een oplossing geboden worden voor het huidige capaciteitsprobleem en wordt er voor de gymvereniging één centrale accommodatie gecreëerd. Nadere uitwerking is nodig om een definitief plan van eisen vast te stellen, maar een ‘Beweegbox’ is een beproefd concept waar ook in andere gemeenten een samenwerking tussen een gymnastiekvereniging en het onderwijs succesvol bleek. In het definitieve plan van eisen moet aandacht zijn voor de wens van de gymnastiekvereniging om bij de nieuwe sportzaal een nieuw clubhuis te realiseren.

Een extra sporthal?

De behoefte aan een extra sporthal in Nieuwerkerk aan den IJssel is groot bij de aanwezige sportverenigingen en gelet op de bezetting in de avonduren en helemaal in de wintermaanden lijkt deze behoefte ook gegrond. Eerder is aangegeven dat de bezetting van de binnensportaccommodaties met name overdag te laag is. Een extra sporthal zal – zonder dat er minder functionele binnensportaccommodaties worden afgestoten – het aantal lege uren overdag alleen maar laten toenemen. De gemeente heeft voor het oplossen van het capaciteitsprobleem op hoofdlijnen de volgende opties:

- **Een nieuwe sporthal realiseren in Nieuwerkerk:** Op basis van de te verwachten groei in de gemeente Zuidplas en Nieuwerkerk kan er gekozen worden om een extra sporthal te realiseren voor de georganiseerde sport in Nieuwerkerk. Bij zowel Sporthal de Vink als bij Sporthal Parkzoom zou mogelijk een tweede hal gerealiseerd kunnen worden, waarbij rekening gehouden moet worden met de genoemde uitgangspunten in paragraaf 4.3. Nadeel van een nieuwe sporthal is dat deze naar alle waarschijnlijkheid een lage bezetting zal kennen met een negatief effect op het exploitatieresultaat van de sporthal (en/of de overige gemeentelijke binnensportvoorzieningen).
- **Een nieuwe sporthal :** Op termijn lijkt – zoals eerder aangegeven – een nieuwe sporthal in Zuidplas noodzakelijk. Nader onderzoek is nodig naar een geschikte locatie met het oog op de woningbouwontwikkelingen.
- **Een tijdelijke blaashal:** De problematiek van de hockey- en korfbalvereniging speelt met name in de wintermaanden, aangezien de rest van het jaar de verenigingen hun kernactiviteiten buiten organiseren. Met het plaatsen van een (tijdelijke) blaashal over het bestaande hockeyveld of korfbalveld kan in de behoefte van zowel de hockeyvereniging als de korfbalvereniging worden voorzien. De investeringen voor een tijdelijke blaashal liggen aanzienlijk lager dan die voor een reguliere sporthal. Wel moeten de kosten voor plaatsen en verwijderen, de opslag en de levensduur van de blaashal worden meegenomen in de uiteindelijke overweging.
- **Gemeentebreed roosteren:** in deze optie investeert de gemeente niet in een extra sporthal, maar wordt de oplossing gezocht in een grondige analyse van het huidige gebruikersrooster. Daarbij kan worden onderzocht in hoeverre het mogelijk is om groepen – die op dit moment gebruik maken van een grotere accommodatie – te verplaatsen naar andere tijdstippen en/of locaties. Ook geldt dat een eventueel capaciteitstekort dan evenredig zou kunnen worden verdeeld over de verschillende verenigingen en dat ‘oude rechten’ mogelijk komen te vervallen. Onze inschatting is dat het gemeentebreed roosteren slechts een klein deel van het probleem kan oplossen. Iedere vereniging moet bij dit scenario ‘water bij de wijn doen’. De oplossing is geen eenvoudige en tegelijkertijd een intensieve exercitie. Het gegeven dat de huidige exploitaties ondergebracht zijn bij meerdere exploitanten maakt het probleem ook niet eenvoudiger. Ten slotte zal de verwachte groei van Zuidplas de problematiek ieder jaar vergroten.

Vergroten capaciteit buitensport

Op basis van de mogelijke groei in Zuidplas en de toekomstige vraag/behoefte is er ruimteprobleem te verwachten op sportpark Dorrestein. Ook in de huidige situatie is er bij V.V. Nieuwerkerk sprake van ondercapaciteit. Bij toekomstige groei van voetbal en/of hockey zijn er geen mogelijkheden op het sportpark. Het verplaatsen van (minimaal) één van de verenigingen moet in dat geval overwogen en nader onderzocht worden. Met het oog op de gemeentebrede rol van de hockeyvereniging ligt het voor de hand om hiervoor de mogelijkheden als eerste te verkennen. Dit mogelijk in combinatie met de ontwikkeling van het middengebied.

ZEVENHUIZEN

Verhuizen buitensport

Op de huidige locatie van de voetbal- en tennisvereniging is de gemeente voornemens woningbouw mogelijk te maken. De verenigingen moeten daarvoor verhuizen naar een nieuwe locatie (te weten 'Swanla driehoek'). In het kader van nieuw voor oud kunnen de verenigingen rekenen op een nieuw park, vergelijkbaar met de huidige accommodatie. De ambitie is om deze verhuizing in 2022 te realiseren. Bij de realisatie van een nieuw park kan worden verkend in hoeverre er vraag is naar/behoefte is aan het toevoegen van nieuwe sporten en sportmogelijkheden in de buitenruimte.

Renoveren of nieuwbouw sporthal

Dorpshuis Swanla vervult voor Zevenhuizen een belangrijke functie. Het is een ontmoetingsplek voor het dorp waarbij in de accommodatie een combinatie van sport, cultuur, welzijn en educatie te vinden is. Het samengestelde karakter van de accommodatie is een sterk punt in de huidige infrastructuur. De accommodatie, gebouwd in 1976, is verouderd en toe aan upgrading/vernieuwing. In ieder geval voor het sportdeel geldt dat het niet meer voldoet aan wensen en eisen van gebruikers.

Gymzaal Zevenhuizen

Op dit moment huurt de gemeente Zuidplas in Zevenhuizen een extra gymzaal om in de behoefte van het onderwijs te voorzien. Echter, in de eigen gemeentelijke accommodaties (Swanla) lijkt overdag voldoende ruimte beschikbaar te zijn. Onderzocht moet worden in hoeverre de bestaande scholen gebruik kunnen maken van de voorzieningen in Swanla, waardoor het contract met de huidige private organisatie per 2021 kan worden opgezegd.

5 FINANCIËN

5.1 INLEIDING

In dit hoofdstuk is de financiële impact van de ambities en aanpak op hoofdlijnen in kaart gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de software (programma's en ondersteuning op het gebied van sport en bewegen) en hardware (accommodaties en voorzieningen).

5.2 FINANCIËLE IMPACT SOFTWARE

Op het gebied van sport en bewegen komt de jaarlijkse bijdrage uit op € 145.000,-. Dit bedrag is exclusief de bijdrage voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Dit betreft namelijk een open einde regeling, waardoor het budget niet vooraf kan worden vastgesteld. In 2019 werd via dit fonds € 62.000,- uitgekeerd vanuit Schuld en Armoedebeleid van de gemeente Zuidplas. In de volgende tabel een nadere uitwerking, waarbij moet worden vermeld dat het niet in alle gevallen om extra gemeentelijke middelen hoeft te gaan. Er kan worden onderzocht in hoeverre er cofinanciering mogelijk is via provinciale en/of landelijke regelingen of door bijvoorbeeld zorginstellingen, commerciële sportaanbieders en/of onderwijsinstellingen. Zeker met betrekking tot het verbeteren van het bewegingsonderwijs hebben ook de scholen een taak en verantwoordelijkheid. Ook kan worden bepaald in hoeverre bestaande budgetten anders kunnen worden ingericht. Op het gebied van Sport en bewegen wordt namelijk momenteel al het nodige gedaan.

UITGAVEN	Structureel	Toelichting
Sportstimulering	€ 65.000	
Programma's stimuleren sport bij jeugd	€ 15.000	
Jeugdsportfonds	<i>p.m.</i>	
Functionaris sportstimulering	€ 50.000	Deels bestaand budget, beter richten en bijdrage onderwijs
Verenigingsondersteuning	€ 80.000	
Verenigingsondersteuning (1 fte)	€ 50.000	Deels bestaand (BRAINS), beter richten
Sportloket	€ 10.000	
Budget ontwikkelen nieuw aanbod	€ 15.000	
Sportraad (werkbudget)	€ 5.000	
Totaal	€ 145.000	Een derde deel zit reeds in de bestaande middelen waardoor er maximaal € 100.000 als aanvullende middelen nodig zijn

Tabel 16: Uitwerking financiële impact software ten behoeve van de sport- en accommodatievisie

5.3 FINANCIËLE IMPACT HARDWARE

Op basis van de uitgangspunten zijn in het vorige hoofdstuk een aantal concrete adviezen en verbetervoorstellen uitgewerkt. In deze paragraaf zijn deze voorstellen vertaald naar een financiële indicatie, zie volgende tabel. De prijsindicaties zijn gebaseerd op het huidige prijspeil en exclusief BTW. De BTW kan door de gemeente worden gecompenseerd via de zogenaamde SPUK-regeling.

Concrete investeringen hangen af van verdere uitwerking en kunnen per ontwikkeling op basis van definitief plan van eisen worden vastgesteld.

In de tabel is tevens onderscheid gemaakt naar investeringen op korte (0-5 jaar) en middellange/lange termijn (meer dan 5 jaar). In de laatste kolom treft u in enkele gevallen een verwijzing naar een toelichting aan die onder de tabel zijn weergegeven. In deze gevallen is de investering reeds geraamd of komt de investering mogelijk (deels) uit een ander domein.

	Kort 2020-2024	Middellang / Lang Vanaf 2025	Toelichting
Moordrecht			
Renoveren sporthal	€ 500.000		(1) (5)
Verplaatsing voetbalaccommodatie	€ 3.100.000		(2)
Toplaag korfbal		€ 100.000	(3) (5)
Moerkapelle			
Renoveren sporthal/dorps huis	€ 300.000		(1) (5)
Extra kunstgrasveld	€ 500.000		
Buitenoefenbaan rolschaatsen	€ 100.000		
Zevenhuizen			
Nieuwe sporthal		€ 5.000.000	(1)
Verhuizing buitensport	€ 4.500.000		
Nieuwerkerk			
Beweegbox Kroonkruid	€ 1.200.000		(4)
Toplaag korfbal	€ 250.000		(3) (5)
<i>Optioneel: Nieuwe sporthal</i>	€ 5.000.000		(5)
<i>Optioneel: Tijdelijke blaashal</i>	€ 500.000		(5)
Vergroten capaciteit buitensport	p.m.		(6)
Gemeentebreed			
Sporthal		€ 5.000.000	
Zwembad		€ 10.500.000	(7)
Extra sportpark		€ 1.500.000	
Openbare ruimte	p.m.		(8)
TOTAAL	€ 8.400.000	€ 22.000.000	Exclusief investeringen die gedekt zijn in bestaande begroting en exclusief optionele investeringen

Tabel 17: Uitwerking financiële impact hardware ten behoeve van de sport- en accommodatievisie

Toelichting:

1. In de uitwerking voor Moordrecht en Moerkapelle is in eerste instantie uitgegaan van financiële uitgaven die passen bij renovatie. Bedragen zijn gereserveerd in bestaande MJOP en derhalve niet meegeteld in de totaalsom. Als uit nader onderzoek blijkt dat nieuwbouw noodzakelijk of wenselijk is, dan lopen deze kosten op tot circa € 5.000.000 per sporthal. Zie hiervoor de raming voor een nieuwe sporthal in Zevenhuizen.
2. Reservering vanuit GREX en reeds in begroting opgenomen.
3. Bijdrage voor renovatie toplaag van de korfbalvelden is gereserveerd in MJOP en derhalve niet meegeteld in de totaalsom. Zie ook beheerplan sportparken voor nadere toelichting.

4. Een nieuwe gymzaal maakt deel uit van de nieuwbouw van bestaande scholen. Er is € 1.000.000 geraamd in het Integraal Huisvestingsplan. Hierdoor is € 200.000 meegeteld in de totaalsom.
5. Deze bedragen zijn niet meegeteld in de totaalsom.
6. Dit bedrag is op dit moment nog niet te ramen, vanwege de vele mogelijke scenario's.
7. In dit financiële overzicht is uitgegaan van het scenario dat één nieuwe zwemvoorziening wordt gerealiseerd.
8. Het versterken van de openbare ruimte kan op vele manieren en is om die reden vooralsnog niet te ramen.

Tot slot zijn in de volgende tabel de investeringen uitgesplitst naar type accommodatie. Als gezegd, de investeringen zijn indicatief en worden deels gedekt in bestaande begrotingen. Nader onderzoek is nodig om tot een concrete raming te komen. Onderstaande investeringen (**Exclusief** investeringen die gedekt zijn in bestaande begroting en **exclusief** optionele investeringen)

	Kort	Middellang / Lang
	2020-2024	Vanaf 2025
Binnensport	€ 200.000	€ 10.000.000
Buitensport	€ 8.200.000	€ 1.500.000
Zwemmen	€ -	€ 10.500.000
Openbare buitenruimte	p.m.	p.m.
Totaal	€ 8.400.000	€ 22.000.000

Tabel 18: Uitwerking financiële impact hardware ten behoeve van de sport- en accommodatievisie naar type accommodatie

BIJLAGE 1: GEZONDHEIDSMONITOR

GEZONDHEIDSMONITOR

Uit de gezondheidsmonitor van de GGD (gemeentelijke/gewestelijke gezondheidsdienst) blijkt dat de inwoners van de gemeente Zuidplas de eigen gezondheid gemiddeld beter ervaren dan landelijk gemiddeld het geval is. De gezondheidsmonitor van de GGD wordt iedere 4 jaar uitgevoerd door alle GGD's en in samenwerking met GGD GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio) en het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). Dit levert inzicht op in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van inwoners. In onderstaande tabel zijn de belangrijkste bevindingen voor de gemeente Zuidplas in relatie tot sport en bewegen samengevat.

Gezondheidsmonitor GGD	Zuidplas 19-65 jaar	Nederland 19-65 jaar	Zuidplas 65 jaar e.o.	Nederland 65 jaar e.o.
Ervaren gezondheid goed/zeer goed	85,3	79,5	67,5	62,4
Eén of meer langdurige aandoeningen	30,8	29,2	47,9	49,6
Beperkt vanwege problemen met gezondheid	26,3	27,7	49,7	50,4
Functiebeperkingen	9,5	10,9	28,9	27,9
Overgewicht	47,7	45,8	55,1	59,4

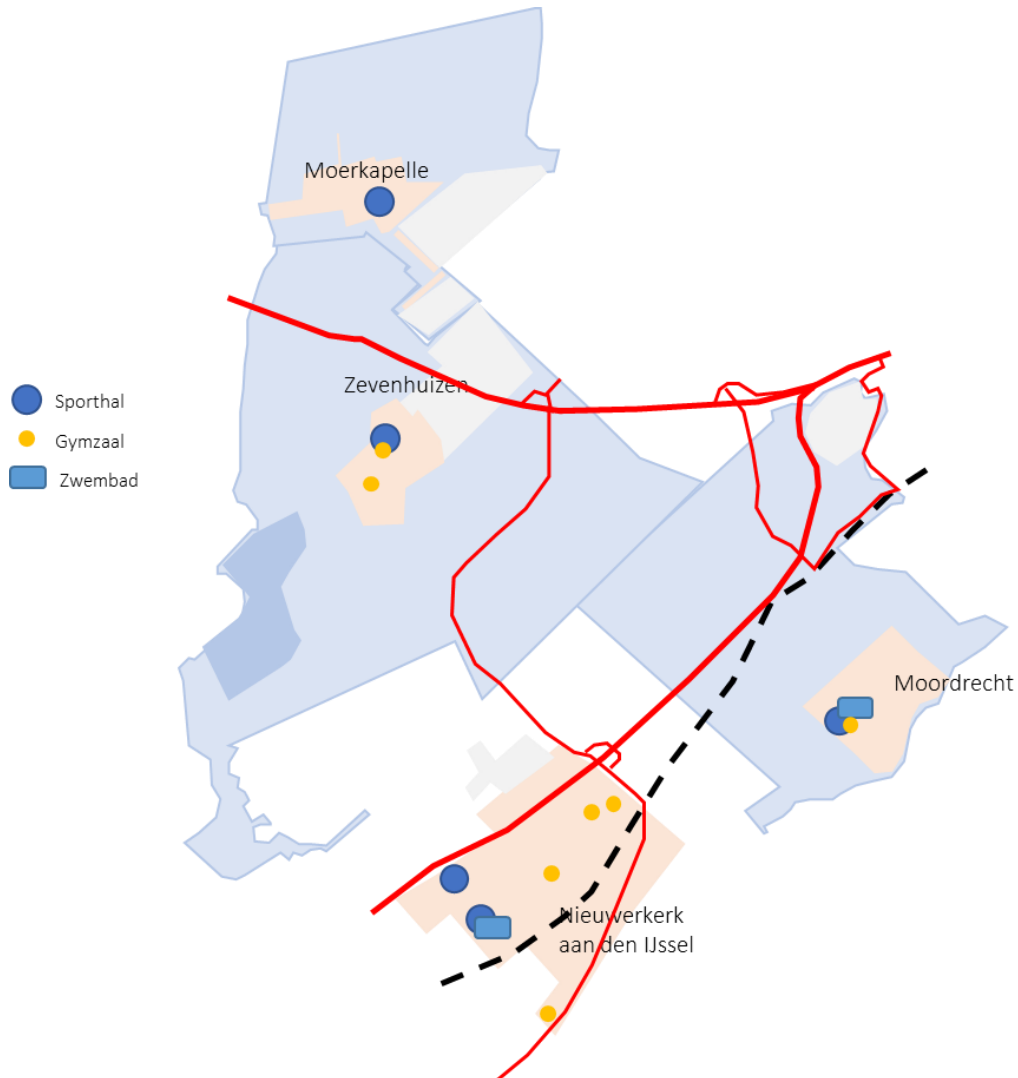
Tabel 1: Gezondheidsmonitor (GGD 2016)

Uit het recent onderzoek van de GGD Hollands Midden blijkt verder dat het aantal kinderen in Zuidplas met gezond gewicht gelijk is aan dat van de regio. Het aantal kinderen dat wekelijks sport, blijft iets achter op dat van de GGD-regio.

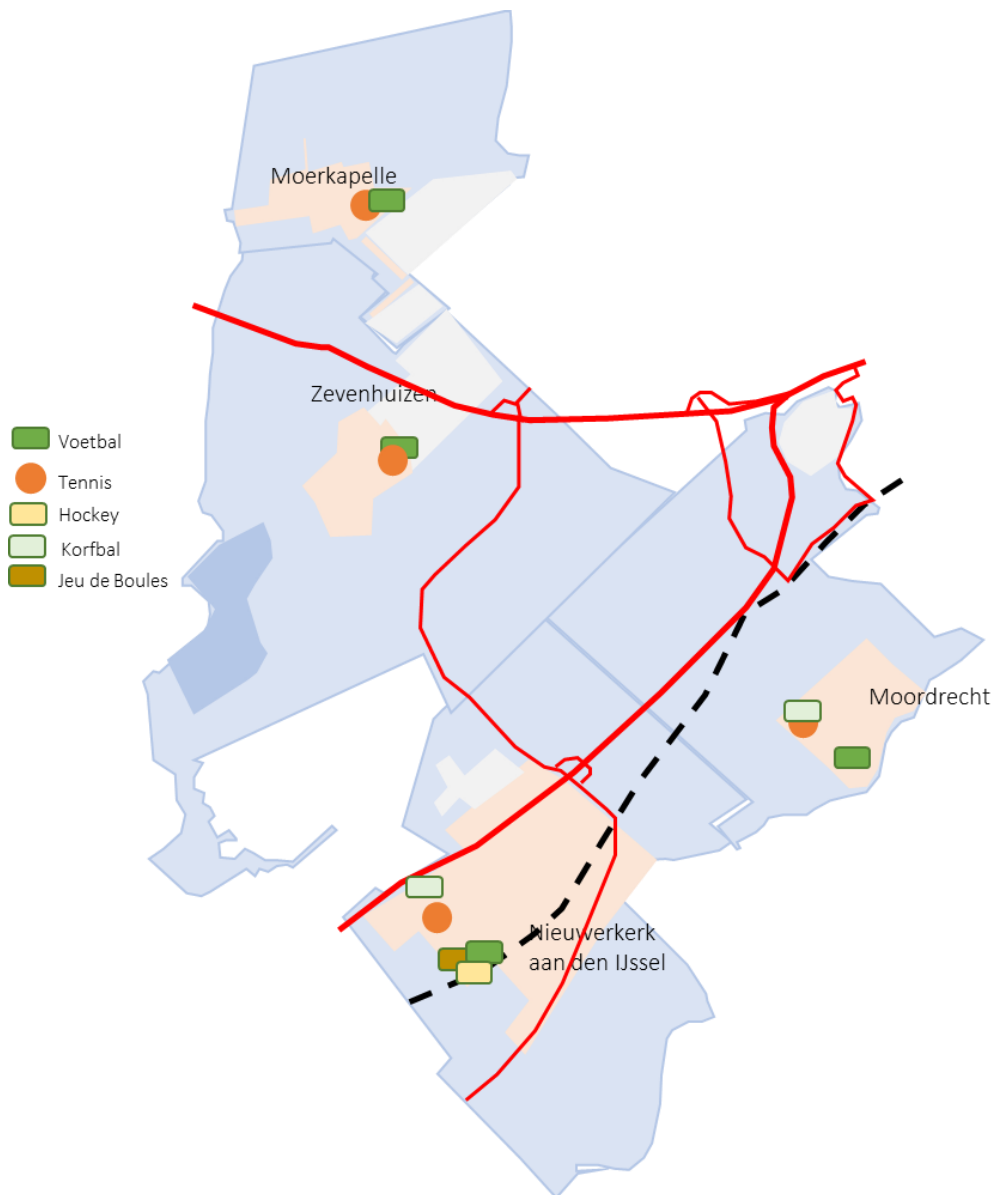
JGZ-monitor GGD Hollands Midden	Zuidplas	GGD regio
% 10-11-jarigen dat wekelijks aan sport doet	86%	87%
% kinderen met gezond gewicht	76%	76%
% 11-18-jarigen dat eigen gezondheid als goed ervaart	86%	87%

Tabel 2: JGZ Monitoringsrapportage (GGD Hollands Midden, mei 2019)

BIJLAGE 2: SPREIDINGSKAART ACCOMMODATIES

Figuur 1: Plattegrond gemeente Zuidplas met de binnensportaccommodaties

Figuur 2: Plattegrond gemeente Zuidplas met de buitensportaccommodaties

BIJLAGE 3: BEHEERPLAN SPORTVELDEN ZUIDPLAS

Reeds in uw bezit.

BIJLAGE 4: SPELREGELS JEUGDFONDS SPORT EN CULTUUR

SPELREGELS JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR ZUIDPLAS

1. Voor kinderen van 4 tot en met 17 jaar ingeschreven in de gemeente Zuidplas.
2. Het inkomen van de ouders is niet hoger dan 120% van het minimuminkomen.
3. Voor ieder kind uit een gezin kan een aanvraag worden ingediend.
4. Voor één kind kan óf een sportaanvraag óf een cultuuraanvraag worden gedaan, niet allebei.
5. Een intermediair doet de aanvraag via de website www.allekinderendoenmee.nl, niet de ouder(s) zelf.
6. De intermediair dient de aanvraag te motiveren door middel van het geven van korte informatie over de financiële situatie van de ouder(s) en/of verzorger(s). Zonder financiële motivatie wordt de aanvraag niet behandeld.
7. De bijdrage voor sport is maximaal € 225,00 per twaalf maanden, inclusief attributen en/of kleding. Indien de maximale € 225,00 niet wordt besteed aan contributie, mag er voor maximaal € 100,00 een waardebon voor sportkleding en/of sportattributen worden aangevraagd.
8. De bijdrage voor cultuur is maximaal € 450,00 per twaalf maanden inclusief eventuele attributen en/of kleding. Indien de maximale € 450,00 niet wordt besteed aan contributie, mag er voor maximaal € 150,00 een waardebon voor benodigde attributen en/of kleding worden aangevraagd.
9. Het geld wordt rechtstreeks, na ontvangst van de factuur, aan de aanbieder en/of winkel betaald. Dus niet aan jeugdigen of aan de ouder(s). Er wordt niet betaald in gedeelten.
10. Alleen door NOC*NSF erkende sporten vallen onder de vergoeding vanuit het Jeugdsportfonds, met als uitzondering zwemles en fitness. Deze mogen ook via het Jeugdsportfonds worden aangevraagd.
11. Voor kinderen vanaf 5 jaar kan er een bijdrage voor zwemles van € 450,00 voor 1 jaar met diploma A-garantie worden aangevraagd. Dat kan alleen in de zwembaden Polderbad en Zuidplas (Moordrecht).
12. Na twaalf maanden kan er opnieuw een aanvraag worden gedaan indien de financiële omstandigheden van de ouders en/of verzorgers dit noodzakelijk maakt.
13. De aanvraag wordt binnen 3 weken in behandeling genomen.
14. De aanvraag wordt niet met terugwerkende kracht goedgekeurd. De startdatum mag niet in het verleden liggen. Reeds betaalde contributie wordt niet vergoed.
15. Aanvragen worden niet langer dan 3 maanden op de wachtlijst geplaatst. Een aanvraag te vroeg in de tijd indienen heeft geen zin.